BONDIA ARUBA
Diasabra 15 di Juni 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Plataforma Raiz: "Ta bay tin caranan nobo" den eleccion 2025

Pagina 3

- **Investigacion di ARA ta mustra cu a crea un situacion insostenible durante decadas**
Pagina 4
- **Bureau City Inspector ta sigui haya sushi riba caminda publico**
Pagina2
- **Ehecutivonan di compania di telesalubridad acusa di fraude**
Pagina 7

Anfitrion Alemania ta duna apertura na Euro 2024 derotando Escocia 5-1

Pagina 12

Empleado contra-terorismo acusa di a leak secreto di Estado kier pa Parlamentario testigua

Pagina 9

Barco di Marina Real Canades ta yega La Habana memey di tension internacional

Pagina 11

Bureau City Inspector ta sigui haya sushi riba caminda publico

Ayera Bureau City Inspector (BCI) a informa cu nan a haya varios meld pa realisa limpiesa na algun caminda rond di e isla pa asina sigui atende cu e problema di sushedad, pero esaki no ta den mondi so manera potretnan ta ilustra, sino den pleno centro di San Nicolas tambe.

St. Maartenstraat, Canashito y Catiri tabata na beurt ayera unda BCI a recoge basta sushi cu tabata tira riba caminda publico manera saconan preto den mondi, palonan y otro desperdicio di construccion segun e potretnan ta ilustra.

Bureau City Inspector (BCI) ta e organisacion encarga cu mantencion di limpiesa y den caso aki cu e eliminacion di dumpnan ilegal. Den luna di october 2022 Gobierno di Aruba a lansa e plataforma FIXI, cual ta e plataforma ariba cual ciudadanonan por meld dumpnan ilegal cu tin rond Aruba.

BCI ta ricibi e notificacionnan aki a traves di e plataforma pa asina por tuma e accionnan necesario.
Pero no ta solamente Bureau City Inspector esun cu por atende melding di un usuario, tambe departamentonan como Santa Rosa, Directie Natuur en Milieu (DNM) Fundacion Parke Nacional Aruba of Serlimar tambe por atende cualkier melding cu por drenta riba e plataforma.

Den otro esfuerso pa conscientisa comunidad pa hiba un maneho di desperdicio responsabel y sostenibel, minister di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asuntonan di Adulto Mayor, Ursell Arends, a lansa e iniciativa di 'Baki den Bario' e cual ta bay tin su proximo edicion dia 29 di juni na Tanki Leendert y 27 di juli na Veld di Undesa na Savaneta unda nan ta purba di stimula habitonan di separacion di desperdicio a base di tipo, grupo, of producto den hogarnan. Baki den Bario no ta habri pa desperdicio comercial, solamente pa residencial specialmente pa e siguiente producto of materialnan: metalnan, e-waste, greenwaste, carton, taira, azeta di cushina, desperdicio di construccion reciclabel y desperdicio mescla.

Pero a pesar di e diferente esfuersonan aki, te ainda ciudadanonan ta sigui reporta dumpnan ilegal na varios caminda. Manera ta e trend aworaki, ciudadanonan ta usa e diferente rednan social pa trece pa dilanti un cantidad di situacionnan pa expresa nan malcontento, nan preocupacion of pa haci denuncia publico.

Colegio Santa Filomena ta ultimo scol pa ricibi su hardin di alimentacion

Awe mainta maestro-, studiante- y boluntarionan, como tambe personal di Santa Rosa y Living Soil Aruba, ta man na obra na Colegio Santa Filomena pa cuminsa planta e hardin di alimentacion como parti di e proyecto agroforesteria sintropico. Colegio Santa Filomena ta e ultimo scol participante den e proyecto di agroforesteria sintropico cu ta ricibi su hardin di alimentacion.

Aña pasa dia 1 di november minister di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asunto di Adultonan Mayor, Ursell Arends, a lansa e proyecto aki y na mesun momento a lansa e plataforma cu a duna oportunidad na e scolnan basico pa registra y participa na e proyecto aki. E proyecto di agroforesteria sintropico a ranca sali oficialmente den luna di januari di e aña aki cu e prome scol cu tabata Scol Basico Washington.

Despues di e esaki ariba diferente diasabra desde januari te cu awe trabounan di plantacion a wordo realisa na varios scol full rond Aruba.

E proyecto agroforesteria sintropico ta un proyecto cu tin como meta pa inculca e balor pa
agricultura den e futuro generacion pa medio di tecnicanan sostenibel, ademas di incentiva
nutricion saludabile for di un edad trempan.

E proyecto ta wordo financia pa Ministerio di Naturalesa y e scolnan cu a keda seleccion pa participa ta ricibi sosten tanto for di Santa Rosa Aruba y Living Soil Aruba, como tambe for di Gobierno di Aruba pa desaroya un hardin cu ta provee alimentacion.

Tanto e personal di e scolnan y e boluntarionan ta ricibi training pa asina ta mas informa y prepara pa e tecnica di agroforesteria sintropico pa e mantencion, cuido y pa plantacion di matanan. Alabes lo traha tambe ariba implementacion di esaki den e curriculum escolar.

E idea pa a proyecto aki a bin despues cu den luna di mei di 2022 Living Soil Aruba a realisa un di e prome proyectonan di agroforesteria sintropico na Prinses Amalia School. Esaki a sirbi como e proyecto piloto y despues di su bishita minister Arends a expresa su deseo pa tur e scolnan basico na Aruba tin un hardin di alimentacion.

Cu plantacion di e hardin di alimentacion na Colegio Santa Filomena ta culmina e prome fase di e proyecto di agroforesteria sintropico na scolnan basico pa e aña escolar aki. Mas di 10 scol a participa den e proyecto aki y a ricibi nan hardin di alimentacion, y ya varios di nan ta cosechando nan propio fruta- y berduranan.

Potret: pagina di Facebook Santa Rosa.

Plataforma Raiz:
"Ta bay tin caranan nobo cu ta bay forma parti di nos plataforma den eleccion 2025"

Plataforma Raiz ayera mainta a tene un conferencia di prensa pa informa cu nan ta cumpliendo siete aña caminda, minister di Integridad y tambe lider di e partido, Ursell Arends a sigura cu den añanan aki nan tur a traha hunto pa mantene y haci e plataforma aki relevante.

Arends, acompaña di parlamentarionan Raymond Kamperven y Misha Raymond, ademas di Carlos Guiamo ken tambe ta miembro di e partido, a splica cu den ultimo tres aña nan ta bin implementando nan vision progresivo cu ta brasa tecnologia y sostenibilidad como e yabi pa futuro. "Y esaki ta loke nos ta bin ta haci y nos lo keda haci tambe. Como plataforma Raiz nos ta stimula union no solamente den comunidad, pero tambe den gobernacion y nos ta laga un banda e parti di division cu ta desempodera nos."

Como partido, el a sigura cu nan ekipo ta creciendo, cual tambe ta duna nan espacio pa asina cuminsa informa comunidad regularmente cu "ta bay tin caranan nobo cu ta bay forma parti di nos plataforma den eleccion 2025 y na su debido tempo nos lo presenta esakinan tambe," Arends a comenta.

Na aña 2021, cinco asiento a bay pa partidonan chikito y nan ta convenci cu pa proximo eleccion na 2025 esey ta bay sucede tambe pero cu 7 asiento. Esey ta pone cu partidonan nobo of esun chikito ta bay sigui crece, "pa asina conhuntamente nos por cambia e politica aki na Aruba."

Di su parti, Misha Raymond a trece dilanti cu tin hopi desaroyo cu ta tumando luga den e plataforma. Ademas, su persona como parlamentario a atende e Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO) na Den Haag recientemente, den cual parlamentarionan den Reino ta bin hunto. Eynan 25 studiante di Boneiro, Saba, Corsou y Aruba a presenta e nan preocupacion cu nan ta hayando na Hulanda, unda nan papia tocante vivienda y un punto importante, nan salud mental. E studiantenan aki ta sufri di depresion y racismo, unda loke a sali for di rapport tambe di Ombudsman ta cu tin cierto aspectonan di maneho cu mester haya prioridad pa e hobennan di Reino cu ta bay Hulanda pa studia.

"E dialogo a ser habri, studiantenan mes a papia cu nos, cu representantenan di cada pais den reino pero tambe cu representantenan di Eerste Kamer y Tweede Kamer y nan tabata basta enfoca riba kico ta pasando," Raymond a sigura.

Tambe el a bisa cu tin hopi desaroyo pa studiantenan bay studia na Merca of Universidad di Aruba. Pero e ta considera cu informacion mester bin hopi mas trempan, pa motibo cu hopi di nan a bisa cu si nan tabata sa loke nan ta pasando na e momentonan aki, kisas nan lo a scoge un otro direccion.

"Pero mas cu tur cos mi ta kere cu studiantenan, a traves di social media, nan ta hopi mas habri pa e otro opcion cu tin tambe fuera di Hulanda. Hulanda ta un opcion pasobra e ta cay den reino, eigenlijk e mester facilita studiantenan pa studia ayabou; pero nos ta mirando cu e situacion ta birando mas duro pa nan, pa caba di studia, bin back y eherce nan funciona akinan na Aruba," el a sigura.

Ademas, el a bisa cu e hecho cu 25 studiante a trece dilanti nan preocupacion y nan sentimento di loke nan ta pasando na Hulanda, tabata un desaroyo positivo pa e problema aki.

Parlamentarionan di Corsou cu tabata na IPKO a expresa cu nan ta sinti cu ta bay bin hopi cambio mirando cu Hulanda tin un gobierno nobo, pa esaki, Raymond a afirma cu dos aña pasa nan a pidi pa reunion di IPKO tuma luga riba diasabra pa e kamerleiden ta mas involucra "a mi no a wak mucho diferencia, p'esey ma bisa ta bon pa tende pero bo mester participa y e participacion di e kamerleiden ta limita, mi ta sinti si cu na momento cu bo ta wak un direccion mas rechts den politica na Hulanda, mi ta puntra mi mes ki espacio ta bay tin pa sigui trece cos dilanti na IPKO, mi no ta di acuerdo cu colega a bisa cu nada ta sali for di IPKO, pa mi esey no ta berdad."

Den otro topico, ley di matrimonio di mesun sexo lo haya su votacion na Parlamento di Aruba dia 18 di juni y Raymond a expresa cu e kier wak pa e ley pasa "a mi semper a bisa cu pa plataforma Raiz nos no ta exigi voto di ni un hende, nos ta exigi democracia si, pa duna transparencia como politico, con bo ta para pa e tema aki, a mi no sa kico pa spera, mi ta spera si pa tur hende presenta, sinta y vota y pa no lo tin iregularidadnan bin dilanti pa no haci e votacion mas largo, mi kier wak pa e ley pasa y kico ta bay pasa e dia 18 di juni."

Si den caso cu e votacion keda 10 na fabor y 10 den contra, el a comenta cu e no ta bay stop di lucha "e ta habri bo wowonan si di kico ta politica, bo lo kier pa tur hende ta sinta eynan pa bringa pa derechonan y contra discriminacion pero esey no ta e realidad y esey ta pone bo pensa unda nos kier bay como pais."

Pa finalisa, minister Arends a sigura cu nan como partido a bin pa implementa un vision cu ta inclui tecnologia y sostenibilidad y nan ta contento di loke nan ta bin ta haci pero tambe mester tene na cuenta cu "ora bo ta goberna den un coalicion tin cierto cosnan cu a bo como plataforma kier pusha pero no tur ora bo ta logra, nos ta satisfecho cu e trabou cu nos ta bin ta haci, nos a priminti pueblo pa cierto cosnan cu nos kier logra y poco poco nos ta logrando nan tambe, esey ta duna nos e confiansa cu e plataforma ta sigui crece."

Pa celebra nan di shete aniversario nan ta invita comunidad pa e celebracion cu lo tin awe nochi na Mangashina na Koyari, for di 7pm te cu 9pm segun nan a informa.

BONDIA ARUBA

Investigacion di ARA ta mustra cu a crea un situacion insostenible durante decadanan

Diahuebs Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) a presenta e rapport "Op afstand, maar toch dichtbij" cu ta contene e resultadonan di nan investigacion ariba instancianan publico y semi-publico cu ta poni na un distancia di gobierno.

E instancianan aki ta dividi den institucionnan di derecho publico, empresanan estatal y fundacionnan publico y ta instancianan cu ta ricibi fondonan publico den forma di, por ehempel, subsidio, un contribucion anual, un transferencia di capital di pais Aruba, of un entrada specifico regula pa ley.

Presidente di Algemene Rekenkamer Aruba, drs. Xiomara Croes-Williams a indica cu e motibo pakico ARA a dicidi pa realisa e investigacion aki ta pasobra cu for di e control di ARA di e cuenta anual di pais Aruba pa hopi aña ta sali afo cu varios di e instancianan aki tin un deficit financiero grandi y aña tras di aña no tin ningun mehoracion.

El a resalta cu e meta di e rapport aki ta pa tin un bista riba e totalidad di e instancianan existente y tambe e riesgo financiero cu e instancianan aki por tin pa e pais y pa e finanzas publico

Cu e rapport aki, Croes-Williams a subraya, ARA kier sostene Parlamento di Aruba den nan ehecucion di nan tarea di controla e gobierno, y na su turno parlamento pa urgi e ministernan concerni pa tuma accionnan pa mehora e instancianan cu no ta funciona debidamente. Ademas e rapport por sirbi tambe pa yuda Parlamento y e minister nan pa ora cu crea instancianan nobo den futuro.

Den e investigacion a saca afo cu tin 44 instancia. Sr. Rick Samuels, lid college di ARA a splica cu nan no tin e capacidad pa investiga tur e instancianan, pues e ora a tuma un decision y a scoge seis instancia basa riba un analisis di riesgo cu a forma parti di e investigacion preliminar. E instancianan aki ta Arubus NV, Post Aruba NV, Refineria di Aruba (RdA) NV, WEB Aruba NV, Serlimar y Fundacion Lotto pa Deporte.

Di e seis instancianan aki, cuater ta empresa estatal y di e cuater instancianan aki WEB Aruba NV tabatin un resultado financiero positivo y e otro tresnan, Arubus NV, Post Aruba NV y RdA NV tabatin resultado financiero negativo.

Serlimar, cua ta un instancia di derecho publico tabatin resultado financiero negativo y e fundacion publico, Fundacion Lotto pa Deporte, tambe tabatin resultado financiero negativo.

Samuels a indica cu e investigacion a trece varios punto dilanti. El a splica cu cerca varios instancia tin deficiencianan grandi den responsabilisacion. Esaki ta haci cu control di Parlamento ta imposibel, y e bista limita riba situacion financiero di e instancianan, ta trece riesgonan financiero grandi pa finanzas publico.

El a sigui splica cu varios di e instancianan ta presenta deficiencianan grave den nan funcionamento locual ta traduci su mes den finanzas publico cu no ta manehabel y fondonan publico cu ta ser gasta na un manera ineficiente, ineficaz hasta tin ora ilegitimo.

Por ultimo ARA a conclui cu tin gastonan adicional hopi halto pa pais pa motibo cu varios instancia no ta funciona y nan ta crea areglonan sin duracion of costo defini pa por eherce tareanan publico.

Samuels ta resalta cu pa diferente e instancianan no ta logra e realisacion di nan metanan cu pais tabatin na bista na momento cu nan a dicidi di pone esakinan na distancia. El a sigui indica cu nan no a logra pa mehora eficiencia, ni tampoco pa funciona na un manera independiente. Esaki, el a remarca, no ta solamente e culpa y responsabilidad di e instancianan mes, pero tambe di e pais Aruba.

El a subraya cu e investigacion ta mustra cu den practica pais Aruba no ta sigui e model cu e a ser scogi na e momento cu a incorpora e instancianan y te ainda, ningun gabinete a logra tuma medidanan structural y adecuado.

Samuels a indica cu esey ta pone cu actualmente cada contribuyente ta contribui na e deficiencia y iregularidadnan cu tin pa añanan caba.

El a destaca, cu ta imposibel pa defende ora cu mayoria di e institucionnan no ta cumpli cu nan deber di rindimento di cuenta y tampoco por hustifica cu pais, cu e aprobacion di Parlamento, aña tras aña, ta keda cubri gastonan di e instancianan sin pone como condicion estricto e entrega di e cuentanan anual y pone como obligacion pa tuma medida structural caminda esaki ta necesario.

Samuels a splica cu na momento cu pone instancianan na un distancia di gobierno, mester scoge un modelo di maneho robusto y un metodo di financiamento cu ta garantisa funcionamento di e instancia aki.

ARA ta haya ta importante cu na e momento cu bin cu un instancia nobo pa haci un evaluacion preliminar riba e consistencia como tambe e modelo y mecanismo di financiamento di esaki pa cubri e gastonan. Di e forma aki ta evita cu despues gobierno ta haya sorpresanan desagradabel.

El a enfatisa cu ARA ta dispuesto pa por tin un rol den esaki, por ehempel door di incorpora un procedemento di consulta preliminar. E institucion ta di opinion cu practicanan actual no por sigui na e mesun manera mas y cu den e caso aki tanto pais Aruba como e instancianan mes mester mira e necesidad pa haci cosnan diferente y regla nan asunto den otro manera.

Samuels a remarca cu esaki ta exigi esfuerso grandi di e instancianan pa mehora e responsabilisacion y supervision interno. Di otro banda pais Aruba tambe mester tuma paso y reevalua modelonan cu no ta traha mas of unda ya e obhetivo no ta ser logra mas.

El a indica cu lo mester considera tambe e opcion di trece instancianan back como organisacion di gobierno of mester spera mas di e mecanismo di mercado.

Den su rapport ARA ta presenta diferente recomendacion. Primeramente ARA ta indica cu pais Aruba mester percura pa elimina e retrasonan den entrega di cuentanan anual y percura pa instancianan cumpli cu nan deber di duna cuenta pa promove transparencia y responsabilisacion.

Alabes, el a agrega, pais Aruba mester pone fin na e practicanan di areglonan y duracion di costonan indefini y di solucion temporal sin base legal.

ARA ta resalta cu tambe ta importante pa alinea e provision tocante e deber di cuenta den e regulacion concerni y ademas ta importante pa regla e deber anual di duna cuenta na Parlamento door di tur minister, pa maneho hiba door di e instancianan y e resultadonan di esakinan.

Samuels a menciona cu mester alinea e reglanan tocante suministro di informacion y e rindimento di cuenta na Parlamento pa tur instancia. Pais Aruba tin cu verifica si e modelonan scogi ta esunnan di mas adecua pa por logra e obhetivonan publico.

Ademas di esaki, el a agrega, ta importante pa bin cu visionnan integral riba desperdicio, transporte y energia. Lo mester determina kico ta interes publico cu mester ser ehecuta door di un partido publico of kico por ser ehecuta door di un partido priva y pone interes di e ciudadano na prome luga.

Por ultimo, ARA ta enfatisa cu ta importante pa pais Aruba yega na definicionnan concreto pa empresanan estatal y fundacionnan publico pa di e forma ey argumenta e motibo explicito y metodonan di financiamento na momento di funda of incorpora e instancianan nobo.

BONDIA ARUBA
Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

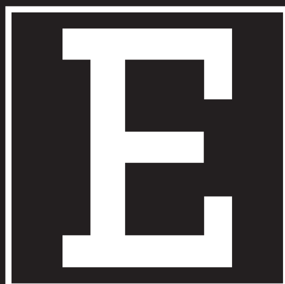
Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Un di cada cinco... Y ta nos problema so...?

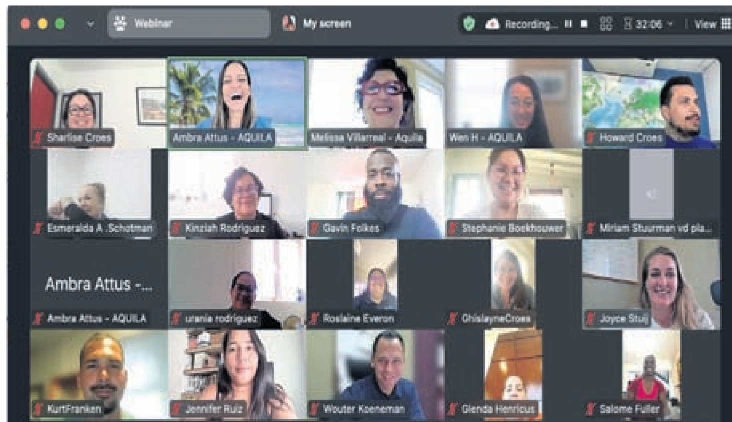
Un articulo den prensa Hulandes tocante e refugiadonan Venezolano na nos isla y otro teritorio, a base di un informe di ACNUR, entidad di Nacionnan Uni pa refugiado, a pone nos na promer lugar como pais cu proporcionalmente mas refugiado Venezolano. Un di cada cinco persona na nos isla lo ta refugiado, o en todo caso persona indocumenta. E pregunta inmediato ta: y ken ta responsable pa esey? Sin absolve nos autoridadnan, no ta Reino Hulandes tin frontera cu Venezuela? Kico ta e situacion real?

Pa cuminza, nos ta duda den exactitud di cifra presenta. Por ta cu tin 17.000 persona den e categoria aki, esey e organizacionnan internacional envolvi lo tin debidamente registra. Ademas algun tempo pasa nos propio Promer Ministro a menciona e cifra di 16.000 persona clandestinamente na e pais. Cu awor nan ta 17.000 ta posible anto. Sin embargo, 17.000 riba un poblacion di 107.000 no ta duna 20%.
Pero tin otro asunto cu ta mas importante den loke a keda publica. Por ehemplo, con nos gobierno ta maneha e asunto, y con nos mes mester mira e actuacion ey. Pero tocante e 'refugiadonan' aki: Unda nan ta?
Hopi di nos ciudadanonan lo ta puntra nan mes con por ta cu nos ta alberga tanto hende, supuestamente 'refugiado', si ni siquiera nos tin un campamento o centro di refugiado. Nos no tin un situacion manera na pais bisiña Colombia, unda tin un presencia visible, unda tin hende cu ta biba riba caya pa siman o hasta lunanan largo. E contesta ta simple: nan ta biba scondi, mey mey di nos, invisible pa esun cu no kier mira y visible pa esun cu si sa. Nos a yega di haci un paseo den e sectornan cerca di centro di ciudad, por ehemplo? A tuma nota di e cantidad grandi di extra construccion crea banda o patras di e edificionan existente? Di berdad nos ta kere cu esakinan ta construccion adicional cu permiso di construccion, sigur si e mayoria ta traha cu plywood y zink? Mesun cos nos por observa den e barionan mas leu di centro di ciudad, unda sigur den ultimo 10 aña nos por a mira hopi mas construccion improvisa a lanta tras di hopi cas. Un persona conoci pa redaccion a conta cu e mester a bay percura pa expulsa ocupantenan di un cas di su famia, pasobra nan no tabata paga huur, y a bin topa cu tres famia den e cas, entre otro tambe cu un apartamento completo patras, traha di plywood. Claro cu nos autoridadnan no sa di nada pasobra ni pa construccion legitimo nos a 'custumbra' caba pa no pidi permiso, pasobra e por tuma bo 10 aña pa bo keda cla cu nan. Conclusion: entrada di un adicion sustancial na nos poblacion a bay acompaña pa e desatencion di autoridadnan responsable, cu tabata aparentemente mas interesa den emision di tereno y e beneficionan financiero di esey.
Siguiente pregunta: unda nan ta traha? Contesta: tur caminda, pero sigur den construccion, manera e articulo referi tambe ta menciona. Na un manera scondi? No, den nos cara pa nos tur por mira. Por ehemplo: algun tempo pasa un di e hotelnan grandi (high rise) tabatin un renobacion grandi y tur mainta tabatin un grupo grandi dilanti entrada di e hotel, te banda di 9 or pa 10 or di mainta. Si ta trahador fiho, kico nan ta haci pafor mientras nan mester ta paden trahando? No, esakinan tabata e 'jornaleronan' cu ta presenta tur mainta pa wak si un di contratistanan tabatin mester di un par di man extra den nan obra. Si no, "pa'la casa y hasta mañana"... Nos a yega di tende di algun autoridad cu a presenta eynan pa haci nan trabao? No, y nos no ta ni preocupa pa puntra pakico; nos gobernacion ta fayando aki tambe, pasobra di tur manera nan ta fayando en general caba...
Sin embargo, pa critico cu nos mester ta cu nos propio autoridadnan, nos no por keda sin puntra nos mes kico ta e papel di gobierno Hulandes den tur esaki. Al fin y al cabo, manera menciona anteriormente, ta Reino Hulandes tin frontera cu Venezuela, no Aruba. Claro cu nos politiconan gusta duna e impresion na nos cu ta nan ta manda, pero finalmente ta embahador di Reino ta comunica cu gobierno di e republica bisiña. Den e articulo ta señala e supuesto "temor" di nos gobernantenan pa regla estadia di e 'refugiadonan' oficialmente, pasobra esaki lo por tin un efecto di atraccion riba otronan. Esey por ta e caso, cu excepcion di e actual ministro encarga cu labor y admision di stranhero. Pero pakico gobierno Hulandes a duna placa na nos gobierno pa atende e asunto? Pa di forma inteligente reduci esaki na un asunto 'local'? Pa e instancianan internacional, manera ACNUR y OIM, ta Reino Hulandes nan tin como 'counterpart' y no, y sigur no solamente, e gobierno local. Pakico anto un politica di 'porta habri', cu tur tipo di facilidad pa refugiado na Hulanda, pero den Caribe lo ta suficiente pa duna un cierto suma, di cual ademas nos no sa con a us'e, y e problema di casi 20.000 hende indocumenta a bira un 'problema local'? Un conflicto interno cu a bira un asunto internacional den cual Reino Hulandes a tuma un posicion politico, hunto cu demas paisnan di Union Europeo, por reduci esaki na un problema 'local' pa nos resolve? No cu nos ta boga pa habri porta, al contrario, pero tene e porta cera ta maneho Hulandes tambe. Ta trata di refugiado riba teritorio Hulandes; esaki no ta nos problema so.

“Como un paso pionero den Caribe y dunando atencion na desaroyo duradero”

A.T.A. ta facilita curso di sostenibilidad na operadornan di tour y agencia di waf

Aruba Tourism Authority (A.T.A.) recientemente a facilita curso virtual di sostenibilidad destina pa operador di tour y agencia di waf como un paso pionero den promove turismo sostenibel na Aruba.

E iniciativa aki, realisa den colaboracion cu ‘Aquila Center for Cruise Excellence’, ta marca Aruba como e prome destinacion pa completa participacion den tal programa di entrenamento. Dos organisacion, esta A.T.A. como Aquila cu ta miembro orguyoso di Florida Caribbean Cruise Association (FCCA).

E curso, dirigi pa e entrenador global Ambra Attus di e ‘Aquila Center for Cruise Excellence’, ta diseña pa suministra participantenan cu e conocemento y herment necesario pa practica y mehora excursion y experiencia di e bishitante na un manera sostenibel. Ta importante pa menciona cu e curiculo ta alinea cu e criteria di ‘Global Sustainable Tourism Council (GSTC)’, y ta duna socionan local e capacidad pa adopta mentalidad, strategia, y habilidadnan cu ta enfoca riba experiencia autentico, impactante, y sostenibel pa e bishitantenan di e mundo di turismo crucero pero tambe di turismo en general, esaki mientras ta crea memorianan inolvidabel.

Temanan Principal cu a keda presenta durante di e curso a inclui:
Comprondemento di e tema di sostenibilidad y su relevancia/ importancia pa e industria di turismo
Tendencianan actual den e industria crucero
E papel importante di socionan local den sigura un experiencia sostenibel na e destinacion
Guia y recomendacion dirigi na crea experiencianan sostenibel pa e bishitante
Pasonan pa logra certificacion di ‘Global Sustainable Tourism Council (GSTC)’

Como miembro di GSTC desde 2018, entrenador Ambra Attus ta brinda hopi experencia den biahe y turismo. Su pasion pa turismo sostenibel, hunto cu su experiencia extensivo den entrenamiento y entrenador den sostenibilidad, ta un parti instrumental den crea experiencianan cu proposito pa lineanan di crucero den Caribe.

Mas di 40 participante for di varios operador di tour y agencia di waf a atende na e dos dianan di sesion virtual, y a inclui ehempelnan interactivo cu a permiti pa un participacion activo y aplicacion di e concepto presenta durante di e sesionnan.

Aruba ta orguyoso di ta e ‘forefront’ pa cu e entrenamiento aki den Caribe. E curso aki ta representa A.T.A. su compromiso pa proteha y conserva nos medio ambiente y naturalesa mientras ta proporciona experiencianan excepcional na e bishitante. Nos ta sumamente contento pa mira con nos socionan local lo implementa e practicanan sostenibel aki den nan operacion y ofertanan di tour. Un pabien na cada un di nan!

En conexion cu e conferencia ILO 2024

Aruba ta presente na e conferencia "international labor conference (ilo) 2024"

Recientemente Minister di Labor Glenbert Croes a biaha pa Geneva hunto cu e delegacion di Aruba, pa asisti na e "International Labor Conference (ILO) 2024". E aña aki, ILO a conta cu participacion di 187 pais y mas di 5000 representante di gobiernonan, di gremionan sindical, comercial, y otro NGO's.

Minister Croes a indica cu Aruba tin hopi aña caba ta participa na e conferencia aki, y e aña aki un biaha mas a participa den un delegacion tripartidista di Aruba consistiendo di Gobierno, Representantenan Sindical y Comercial. E delegacion di Aruba a atende e tema di con pa salvaguardia e derechonan fundamental di e trahado: trabou decente, salario decente, y carera decente pa e trahado den cuadro di economia di cuido, cu ta cuido di mucha y di nos grandinan, segun un comunicado di gobierno.

Durante e conferencia aki, Aruba y Sint Maarten a cana hunto den nomber di Reino Hulandes pa asina participa activamente. Un di e metanan di ILO ta pa trece tur hende hunto, no solamente gobiernonan sino gremionan sindical y comercial pa hunto discuti temanan cu ta importante pa e paisnan. Minister Croes a expresa cu e hecho cu tur e añanan a bin ta discuti e temanan cu ta di importancia pa e trahado, ta crea un consciencia nacional y esaki ta e luz riba nos caminda con pa sigui cana riba e diferente temanan cu e aña aki a bin riba mesa durante e Conferencia Internacional di Labor organisa pa Nacionnan Uni.

Asina bon

Nos Papiamento ta...?

Tocante ‘den’ o ‘na’, ki ora y na unda…?

Den nos edicion di e siman aki, di nos column tocante Papiamento, nos ta trata di ilumina un tema cu nos a yega di trata anteriormente, pero cu nos ta mira den forma eroneo, varios biaha den loke nos ta mira publica.

Ta trata di por ehemplo e uso di ‘na’ o ‘den’ ora nos ta papiando di tempo, specificamente ora ta trata di ‘aña’.

Ki ora bo ta bisa ‘na un aña’ y ki ora ta usa ‘den un aña’? Nos ta ripara cu e no ta un asunto bon cla pa tur hende, mientras hopi ta kere cu bo por usa cualkier di nan, segun preferencia. Esey no ta asina, den hopi caso tin un uso determina pero cu no ta conoci na hopi hende. Ora ta usa ‘den un aña’ ta pasobra kier enfatiza cu ta trata di e periodo ey. Ora ta usa ‘na un aña’ ta ora ta trata di indica e aña specifico, mencionando su number. Laga nos purba clarifica esaki cu algun ehemplo: “Den un aña di tempo a resolve e problema.” Den e caso aki nunca lo por usa ‘na’. Otro ehemplo: “Na ki aña bo a nace?” Aki no ta usual pa usa ‘den’ aunke nos sa tende hende bisa esey, pero e ta keda zona straño. Tambe den e caso aki: “Na aña 2020 Covid-19 a asalta mundo henter.” Usa e forma corecto, dependiendo di e situacion, ta un di e pruebanan unda por ripara si un persona tin bon conocimento di Papiamento.

Otro fenomeno cu nos ta mira ta e uso di e forma di pasado cu ta aplicable pa otro verbo, den e caso particular di e verbo ‘tin’, cu no ta corecto. Contrario na otro verbonan, den e caso di ‘tin’ no por aplica e forma di pone un prefijo ‘a’ dilanti di e verbo pa indica pasado; bo no por bisa o skirbi: “Mi a tin.” Algo cu por cierto nos a topa cune recientemente. Den e caso aki e forma di pasado ta: “Mi tabatin.”

Igualmente, den e caso di e verbo ‘por’, no ta bisa o skirbi: “Mi a por.” E forma corecto ta: “Mi tabata por.” Kico ta e caso aki? Manera nos a yega di splica anteriormente den otro edicion, nos Papiamento conoce un grupo – limita – di verbo cu no conoce e adicion di e ‘prefijo’ ‘ta’ pa indica tempo presente. Un di nan nos a caba di usa den e frase anterior: ‘conoce’. Den un frase como ehemplo: “Mi no conoce otro hende asina di bon curazon.” Mester bisa si cu den un situacion un poco diferente si nos ta usa ‘conoce’ cu ‘ta’ su dilanti. Esey por ehemplo den un frase: “Aruba ta conoce su di seis accidente mortal den trafico.” E excepcion aki ta pasobra den e contexto aki e verbo ‘conoce’ ta den un sentido un poco diferente, esta cu e ta otro forma di bisa “ta yega na conoce”. Pa completa e verbonan excepcional aki ta: tin, por, sa(bi), gusta, conoce...

Atencion: tin biaha ‘ta’ den uso como un forma abrevia di ‘tabata’. Den e caso ey e ta referi semper na pasado y no ta un caso di añadi e prefijo ‘ta’ na un verbo den tempo presente. Atrobe un ehemplo: “Mi no conoc’e personalmente, pero mi ta’ conoce su mayornan.” Aki ‘ta’ en realidad ta representa e forma di pasado ‘tabata’, pero den forma papia a keda abrevia te na ‘ta’. Otro ehemplo di esaki ta: “Si mi ta’ sa, lo mi a busca otro solucion.” Logico cu aki ta trata di un forma usa ora ta papia; ora ta trata di skirbi ta recomendable pa skirbi e palabra completo: “ Si mi tabata sa, lo mi...” Igualmente, den e caso di e verbo ‘por’, tambe nos por tende un hende bisa: “El a puntra mi, pero mi no ta’ por.”

E grupo di verbo cu no conoce e prefijo ‘ta’ pa indica presente, ta parce un herencia Africano; e idioma Criol di Guine Bissau y Cabo Verde tin e mesun verbonan aki sin uso di ‘ta’ pa indica presente.

Colombia ta plania pa provee tratamento medico na muchanan Palestino herida den e guera entre Israel y Hamas

(AP)—Un hospital militar Colombiano lo provee tratamento medico na muchanan Palestino herida den e guera entre Israel y Hamas bao un plan anuncia diahuebs pa e ministerio di Asunto Exterior di e pais.

E vice-minsiter di Asuntonan Multilateral di Colombia, Elizabeth Taylor Jay, a conta reporteronan cu e muchanan lo biaha cu nan famia pa Colombia pa rehabilitacion. E no a provee mas detaye, incluyendo e cantidad di mucha cu lo ricibi tratamento, ora nan lo yega Colombia of bon largo nan lo keda den e pais.

Ni e ministerio di Asunto Exterior of e oficina di presidente Gustavo Petro a responde na un peticion pa mas informacion for di AP. Taylor Jay a haci e anuncio durante e biahe di Petro pa Suecia.

E Emiratos Arabes Unido, Jordan y Alemania ta recibiendo Palestinonan den necesidad di tratamento medico como resultado di e guera cu a cuminsa despues cu militantenan di Hamas a ataca Israel dia 7 di october.

Bombardeonan Israeli y operacionnan terestial na Gaza a resulta den mas cu 36,000 Palestino morto, segun e ministerio di Salud di e teritorio, cual no ta distingui entre combatante y civilnan.

Historicamente, Colombia ta un di e partnernan mas cerca di Israel den Latino America. Pero e relacionnan entre e dos nacion a bira mas tenso ora Petro a ser eligi como e prome presidente iskierdista di Colombia na 2022.

Algun siman despues di e atake di Hamas riba Israel, Petro a kita e embahador Colombiano na Israel mientras el a critica e ofensivo militar di e pais. Na mei, el a kibra relacionnan diplomatico cu Israel bisando cu e not a mantene relacionnan cu e gobierno "genocidal" di prome minister Benjamin Netanyahu.

Taylor Jay a bisa cu e gobierno ta kere cu muchanan herida por ser trata pa dokternan militar Colombiano partcialmente debi na "e experticio" cu nan a adkiri mientras nan tabata cuidando pa hende herida durante e conflicto interno na Colombia.

Desde cu e guera entre Israel y Hamas a plama, Colombia a repartria 310 di su ciudadanonan riba tres vuelo humanitario.

Petro tambe a duna nacionalidad Colombiano na un hende muhe Palestino, casa cu un homber Colombiano, ken tabata pega na Gaza cu dos di su yiunan Colombiano. E famia a yega e pais Latino Americano den november aña pasa.

Ehecutivonan di compania telesalubridad acusa di fraude cu a duna acceso facil na medicamento adictivo

(AP)—Top ehecutivonan di un compania di salud mental online a ser deteni riba acusacion di inadecuadamente prescribi stimulante adictivo manera Adderall durante e pandemia di coronavirus y acelerando e deficit di e droganan pa esnan cu mester di nan medicamente, segun oficialnan a bisa diahuebs.

Ruthia He, e fundador y CEO di Done Global Inc., y presidente clinico David Brody a ser deteni diahuebs na Los Angeles y San Rafael, California, respectivamente, pa supuestamente conspirando pa provee acceso facil na Addreall y otro droga stimulante, cual ta ser usa mayormente pa trata ADHD, den un intercambio pa un subscripcion mensual, e departamento di Husticia Mericano a anuncia.

Supuestamente Done Global a yuda prescribi mas cu 40 miyon pildo di Adderall y otro stimulante, y a gana mas cu 100 miyon dollar, segun fiscalnan. No por a logra haya un comentario for di e of Brody, y no ta sigur si nan a contrata abogadonan ainda.

E y Brody ta ser acusa di instruyendo proveedornan riba Done Global pa prescribi droganan stimulante hasta si e pashent no ta cualifica, desincentivando afspraaknan di follow-up por medio di paga solamente a base di e cantidad di pashent cu ta ricibi prescripcion, y rekeriendo afspraaknan di consulta pa ta bao di 30 minuut, e departamento di Husticia a bisa.

"Manera a alega, e sospechosonan a explota e pandemia pa desaroya y conduci un skema di 100 miyon dollar pa defraude pagadornan di impuesto y provee acceso facil na Adderall y otro stimulante sin un proposito medico legitimo," segun procurador general Merrick B. Garland.

Diahuebs, e centro pa control y prevencion di malesa (CDC) a adverti di "un posible acceso stroba na cuido" pa hende cu ta depende riba e plataforma of otro plataforma telesalubridad pa ricibi medicamento cu por afecta 30,000 pa 50,000 pashent mundialmente. Tin un deficit andante di varios medicamento prescribi usa pa trata ADHD, incluyendo Adderall. CDC a urgi hende pa no usa medicamento adkiri for di otro hende cu no ta un clinico y farmacia licencia.

Na februari aña pasa, e DEA a bisa cu e ta plania pa reimplementa rekisitonan federal pa un bishita na dokter den persona pa asina ricibi un prescripcion pa droganan adictivo manera OxyContin of Adderall durante un tempo unda tin preocupacion cu algun compania no tabata prescribi nan adecuadamente.

"Den hopi caso, Done Global a prescribi medicacion di ADHD ora nan no tabata medicamente necesario," segun oficial di DEA Anne Milgram a bisa den un declaracion. "Cualkier diversion di Adderall y otro pildo stimulante na personanan cu no tin un necesidad medico lo solamente acelera e deficit aki y trece daño na cualkier cu si tin un necesidad medico pa e droganan aki."

Fiscalnan ta acusa cu He y Brody a sigui distribui droga den e manera aki despues di sa cu pashentnan di Done Global a experencia overdosis y a muri, segun e comunicado. Tambe a acusa e dos sospechoso di gaña farmacia- y proveedornan di cuido medico pa sigura cu prescripcion lo ser yena y paga p'e, cu Medicare, Medicaid y companianan di seguro pagando un exceso di aproximadamente 14 miyon dollar. E castigo maximo pa e carganan di He y Brody ta 20 aña den prizon.

Discusion ta escala na reunion di Conseho di Ciudad durante debate di demolicion

(NLTimes) - Emocionnan tabata asina halto na reunion di Conseho di Ciudad tocante demolicion di casnan pa crea espacio pa casnan nobo cu hende den e galeria casi a dal otro.

Un di e personanan a ricibi herida na su wowo ora cu un di e oradornan a tira un map den e publico, sinembargo consejal di ciudad di partido DENK a logra preveni cu un pelea fisico a cuminsa segun Omroep West a reporta.

Asociacion di vivienda Haag Wonen kier demole un compleho unda tin 395 cas social na Weigeliaplein y crea casnan nobo. Segun e asociacion di vivienda, demolicion y construccion nobo lo trece e miho calidad. Residentenan den oposicion di e pan di demolicion a entrega un proposicion alternativo pa renoba e casnan. Sinembargo, segun Haag Wonen, renobacion lo laga e casnan chikito y ineficiente pa loke ta trata e sostenibilidad y layout.

E brote di rabia a tuma luga ora cu Patrick Wijsman, presidente di e organisacion di residente De 5 Struiken, tabatin su propio comentario pa duna. El a conta e conseho dicon e ta sostene Haag Wonen su plannan.
"E no ta un posibilidad mas den e bario y e residentenan a cansa," el a bisa. "E casnan ta cla y renobacion ta solamente pospone e ehecucion. Esaki ta dicon nos ta na fabor di un demolicion," el a bisa. Cu lagrima ta cay for di su wowo, el a comenta: "Mi ta pidi boso tur: Please drecha esaki. Drecha esaki."

Oponentenan di e plan di demolicion tabata su tras y a hari na su muestra di emocion. Wijsman a splota, a bira y a tira un map den e audiencia, cual a dal un residente na su wowo y causa un herida grandi. Gritonan rabia a cuminsa surgi for di e galeria. "Bo cabes ta bon" un hende a grita president. Pa un momento, el a mustra como si e situacion lo converti den un pelea sinembargo e consejal di partido Denk a calma tur hende presente.

E president di e conseho di e ciudad a clausura e reunion y a pospone e debate.

Estadistica ta demostra un disminucion di 17 porciento di inmigrantenan biniendo Hulanda

(NLTimes) - Mas di 300,000 migrante a yega Hulanda na 2023. Esaki ta un disminucion di 17 porciento compara cu e aña anterior.

Manera ta e caso cu añanan anterior, un mayoria di e personanan aki cu a reloca na Hulanda a haci esaki pa trabao, educacion of amor. Un cantidad relativamente chikito a yega pidiendo asilo, segun e gabinete saliendo a reporta den Staat van Migratie, un actualisacion tocante e situacion di inmigracion na Hulanda cu a ser manda na Tweede Kamer y Eerste Kamer, partinan di e casnan di Parlamento.

E disminucion en general a ser balansa un poco pa e aumento den persona cu ta busca asilo na Hulanda. Mas di 38,000 persona a entrega nan prome peticion pa asilo na 2023, cual ta un aumento di 8 porciento compara cu e aña anterior.
Un cantidad adicional di 10,130 persona a pidi asilo despues cu un miembro di famia anteriormente a yega den e pais. E cifra aki a cay cu alrededor di 7 porciento. En general, mas o menos 50,720 a entrega un peticion di asilo aña pasa, un aumento di mas o menos 3 porciento.

Mas di 1 miyon persona a entrega nan prome peticion pa asilo den e Union Europeo ana pasa. Esaki ta inclui mas tanto ciudadanonan di Siria, Afghanistan y Turkia.

Un terce rparti di tur peticion pa asilo a ser haci na Alemania, cual ta representa mas cu cualkier otro pais di Union Europeo. Spaña y Francia a keda atras. Mas o menos 4 porciento di tur solicitante di asilo den Union Europeo a entrega nan prome peticion na Hulanda.

E cifranan di inmigracion tambe a demostra cu e cantidad di refugiado di Ucrania a ricibi na Hulanda a aumenta te na 91,000 te cu 110,000 persona. Temporariamente nan no mester aplica pa asilo na momento cu nan yega mirando cu nan tin derecho di ricibi inmediatamente estado di refugiado y residencia a causa di nan pais su guera cu Rusia.

Tambe nan tin e derecho di ricibi cuido medico, y muchanan por drenta educacion primario y secundario. E Union Europeo tambe a haci un areglo special pa esaki, cual ta aplica na tur estado Miembro.

E ministernan di Union Europeo representante nan pais su problemanan di inmigracion y asilo a reuni na Luxembourg e siman aki, y a vota pa extende e areglo aki te cu dia 4 di maart, 2026.

Corsou:

Ministerio di Salud Publico ta cuminsa limpia deposito di carton na San Souci

(CuracaoChronicles)— E gobierno Curasoleño a cuminsa claria e deposito di carton na San Souci diaranson. Imagennan ta mustra empleadonan poniendo carton den truck. Ademas di carton, tambe tin un cantidad significante di plastic y otro desperdicio na e sitio.

E corte a dicidi na comienso di mei cu e deposito di carton mester ser kita lo mas pronto posible. E ministerio di GMN a keda ricibi keho tocante e strobacion causa pa e kimamento di carton na e sitio di deposito. Segun e ministerio, e residente a kima e carton sin permiso.

A pesar di varios peticion pa kita e sitio di deposito, e residente no a cumpli. E problema aki ta andante desde 2021. Awo, e ministerio a tuma e asunto den su mesun man. Ainda no ta conoci si e doño di e dom lo mester paga pa e costonan di limpiesa.

Empleado di contra-terorismo acusa di a leak secreto di Estado kier pa Parlamentario testigua

(NLTimes) - Un empleado di NCTV sospecha di a leak secretonan di e estado di Maroco kier pa Dick Schoof, e candidato pa ta Hulanda su proximo Prome Minister, testigua den su huicio.

Segun su abogado, Abdelrahim el M. ta acusa di inapropiadamente colecta data pa e coordinador nacional pa seguridad y contraterorismo NCTV, sinembargo su metodonan a keda aproba pa Schoof ora cu e tabata lider di e agencia. Abogado Bart Nooitgedagt lo entrega un peticion na corte pa cuestiona Schoof tocante esaki, segun NRC a reporta.

Anteriormente a keda conoci cu, bao di Schoof, empleadonan di NCTV a usa cuentanan di rednan social falso pa monitor e publicacion di centenares di activista y lidernan religioso. El M. tabata un di e empleadonan cu a haci esaki, segun NRC.

Entre NCTV su fundacion den 2004 y su detencion den 2023, El M. tabata e agencia su analista principal den e veld di Jihadismo, responsabel pa analisa menasanan for di Islam radical.

E homber independientemente a colecta un gran cantidad di informacion, specialmente tocante hobennan cu ni organisacion terorista ISIS na Siria despues di 2013, pa medio di monitor rednan social y consulta su red dentro di e comunidad Islamico y servicionan investigativo, NRC a skirbi, E homber tabata asina bon den su trabao cu NCTV a duna su persona permiso pa tambe traha cu otro autoridadnan, incluyendo polis nacional su departamento contra terorismo y polis di Den Haag.

Ministerio Publico (OM) awo ta sospecha cu e tambe a colecta data, incluyendo secretonan di estado, riba dispositivonan priva y a leak esaki na agentenan di Maroco. OM ta sospecha cu E; M. tabata den contact cu servicio di inteligencia di Maroco desde 1995. Ora cu el a keda deteni, e tabata di salida pa Maroco cu USB y SD card conteniendo un gran cantidad di documentonan secreto di estado.

El M. ta bao detencion actualmente wardando su huicio. E proximo audiencia pro forma den su caso ta den plan pa dia 3 di juli. Abogado Nooitgedagt e ora lo entrega e peticion pa cuestiona Schoof como testigo. Schoof a duna su cliente un "status special dentro

di cual e por haci e conducta cu awo ta acusa su persona den un sentido criminal," e abogado a bisa.

Schoof y NCTV no a responde na NRC su preguntanan tocante e caso.

Parlamentario Hulandes ta fracasa den evaluacion y no lo bira Minister di Migracion & Asilo

(NLTimes) - Parlamentario di PVV Gidi Markuszower no lo bira e Minister di Asilo & Migracion no ta anticipa di forma parti di e Gabin ete di Prome Minister Dick Schoof.

Markuszower, ken ta miembro di e partido di PVV, a fracasa den e screening conduci pa servicio di inteligencia di ciudadano AIVD. E revelacion aki tocante e parlamentario naci na Tel Aviv, ken a ser aresta den pasado pa posesion ilegal di arma, a ser haci pa lider di PVV Geert Wilders diahuebs atardi.

Su colega, Marjolein Faber, lo tuma e luga di Markuszower. Markuszower tambe tabata anticipa di ta PVV su prome minister diputado. Wilders no a indica si Faber tambe lo bira prome minister diputado. E lider di partido PVV a informa e lider di dialogo tocante formacion di gabinete Richard van Zwol tocante su decision.

Wilders anteriormente a pusha Markuszower un banda den 2010 pa medio di kita su persona for di e lista di e partido durante eleccion. Esaki a tuma luga despues cu Ernst Hirsh Ballin a informa e lider di PVV cu AIVD a categorisa su persona como un "riesgo di integridad."

Aña pasa, Ballin a fungi como Minister di Husticia y Seguridad y brevemente como Minister di Asuntonan Interior. Sinembargo, Markuszower despues a bira meimbro di Eerste Kamer, parti di Senado Hulandes y despues miembro di Tweede Kamer.

Faber, naci den 1960, ta representa PVV den Tweede Kamer, parti di e cas di Parlamento. El a tuma su asiento fungiendo como miembro di conseho pa alrededor di 12 aña. El a lidera den PVV su fraccion di senado pa 10 di e añanan aki, y Gelderland su fraccion di provincia a cay durante su tempo ey.

Den 2015, el a ricibi critica ora cu a surgi cu el a paga compania di su yiu homber pa maneha PVV su website cu placa di e fraccion su presupuesto. Despues a resulta cu su yiu homber tambe a crea e website pa PVV su fraccion den Eerste Kamer. E problema na final no a trece problema politico pa Faber.

BONDIA ARUBA

Mexico: Ex-candidato presidencial Xochitl Galvez ta impugna resultadonan di eleccion

(DW) – Ex-candidato presidencial opositor Xochitl Galvez diahuebs ultimo a presenta na Instituto Nacional Electoral (INE) di Mexico un impugnacion na e proceso electoral 2023-2024 y a pidi pa habri un investigacion, y si ta e caso, sanciona e probabel intervencion di e presidente Andres Manuel Lopez Obrador, asina como e violencia y intervencion di crimen organisa.

Den un comunicado, Galvez a aclaria cu "no ta trata di pidi e anulacion di eleccion,sino pa duna un sancion na presidente Lopez Obrador pa su intervencion den proceso electoral," cu a culmina cu e triunfo di Claudia Sheinbaum, ken a haya 35 miyon voto, kiermen casi 60% di e votonan di eleccion dia 2 di juni ultimo.

Galvez a splica cu a presenta "un huicio pa proteccion di derechonan politico-electoral di e ciudadano" cu e fin di aporta elementonan na e cualificacion presidencial y cu esnan considera den sentencia lo ser tuma na cuenta. A señala cu eleccion "no a caracterisa pa un eleccion limpi y pareu," pa motibo cu a utilisa aparato di estado pa promove Sheinbaum.

"Si mi ta impugnando. Mi no ta pidiendo anulacion di eleccion. Loke mi ta pidi ta pa Tribunal sanciona presidente pasobra tabatin mas di 50 carchi geel. Den un wega di futbol cu dos carchi geel nan ta expulsa bo, akinan no. E presidente a sigui, sigui y algo e Tribunal tin cu haci," el a bisa. Tambe a comenta cu el a pidi na Tribunal pa investiga uso di recursonan publico den e campaña di Sheinbaum, candidato di coalicion, pa motibo cu Lopez Obrador "a presenta como propio e programanan social y a expresa cu si otro partido tabata gana, e lo kita e programanan ey."

Den e documento cu a entrega na INE, Galvez a recorda cu prome cu a cuminsa e proceso electoral, Lopez Obrador a usa e espacio di su conferencianan di prensa di tur dia pa actua manera un autentico "hefe di campaña" di Sheinbaum. Ademas, Galvez a afirma cu "a existi un intervencion claro y sistematico di gobernadornan, ken a dedica na e promocion di Sheinbaum."

Diahuebs ultimo Sala Specialisa di Tribunal Electoral di Poder Hudicial di Federacion (TEPJF) Mexicano a concluí cu Lopez Obrador a comete

violencia politico di genero contra Galvez.

E organo, segun un comunicado a indica, a determina e posicion aki debi na algun expresion cu e mandatario a bisa den varios di su conferencianan na juni y juli 2023. A agrega cu a produci "violencia simbolico" for di e "caracter di hende muhe y indigena" di Galvez pa motibo cu a "reforsa" e stereotipo di "inferioridad of dependencia pa haya un funcion publico."

Na juli 2023, Galvez a presenta denuncianan na autoridad electoral contra e mandatario y funcionarionan di su gobierno pa uso no debido di recursonan publico y violencia politico di genero.

Selva Maya di Guatemala ta registra perdida incalculabel despues di 62 dia di candela

(EFE) – Varios ecosistema y fauna di Parke Nacional Laguna del Tigre, ubica na nort di Guatemala, te ayera tabata registra 465 kilometer di area forestal cu perdidanan significativo debi na 62 dia di candela, den un di e temporadanan basta agresivo for di 1998.

"E aña aki e crisis ambiental ta critico debi na candela. Nos a mira varios especie di bestianan fayecido, pa via di calor, falta di awa y cu nan a keda trapa den e candela. E boske a haya dañonan severo y lo recupera lentamente den 30 of 40 aña," Eduard Oliva trahado di e parke a bisa.

Aunke e dimension di e dañonan te ainda no ta ser cuantifica, Oliva ta sigura cu e extension di e selva cu a daña ta supera 465 kilometer.

Ubica na 500 kilometer di Ciudad di Guatemala, na provincia di Peten, Parke Nacional Laguna del Tigre tin un extension di 3.378 kilometer, incluyendo mas di 250 riunan y dam.

Ademas ta dispone di un total di 16 ecosistema y un variedad animal di 120 especie di parha, 17 anfibio, 90 insecto y por lo menos 45 mamifero

entre loke ta destaca e jaguar.

Humedal, ta representa 70% di e extension di e parke, nan a sufri dañonan severo, nan vegetacion cu a kima pa e candela, cu tambe a laga sin awa e bestianan di acuerdo cu testimonio di bomberonan forestal.

95% di e candela a ser provoca pa hende, segun e mesun fuente a confirma.

"Usurpacion di areanan y interes pa ganaderia extensivo ilegal, a tuma control di e area nort di e selva aki, esey ta un di e principal causa di e crisis aki," Vinicio Morales, tecnico di conservacion silvestre cu ta traha pa e NGO Wildlife Conservation Society (WCS) a bisa.

Laguna del Tigre ta forma parti di e biosfera Maya, cu ta 21.365 kilometer di area protegi na nort di Guatemala, y cu ta extende pafo di e frontera di e pais pa sur di Mexico y Belize.

"Cada aña nos ta conta cu aprobacion di estado di calamidad pa por haya mas recurso y contrata personal pa stop e candelanan, pero lamentablemente e temporada aki Congreso no a aproba esey y a afecta nos capacidad di reaccion," Oliva a splica.

Na april ultimo, Congreso di Guatemala a rechasa e iniciativa di e ley proponi pa presidente Bernardo Arevalo de Leon, pa activa un estado di calamidad cu lo a permiti agilisa e uso di fondonan publico pa atende emergencia ambiental provoca e candelanan rond di e pais.

For di 6 di juni ultimo, yobidanan a cuminsa den region aki di Guatemala y candelanan a cuminsa disminui. Sinembargo, e dañonan ta keda visibel y patruyanan di bombero ta continua monitoriando.

Cuba: Barco di Marina Real di Canada ta yega La Habana memey di tension internacional

(CiberCuba) - E barco HMCS Margaret Brooke, patruya di e Marina Real di Canada, a yega na e waf di La Habana diabierna, den un bishita cu ta coincidi cu un periodo di actividad militar eleva den e region.

E suceso aki ta tuma luga poco ora despues cu Merca a anuncia cu su submarino nuclear USS Helena a yega na e base naval di Guantanamo, y despues di e yegada di barconan di guera y un submarino nuclear Ruso na e isla na principio di e siman aki.

E HMCS Margaret Brooke, un barco di e Armada Real di Canada, a cuminsa su maniobranan na pa drenta den e waf di e capital Cubano diabierna mainta. E no tabata bishita e isla for di 2016, ora cu e tabata na La Habana durante e siman cu e prome minister Justin Trudeau a realisa un bishita oficial na Cuba.

Segun e comando di Operacionnan Conhunto di Canada, e bishita aki ta wordo realisa den reconocemento na e relacion bilateral largo entre Canada y Cuba.

Durante su estadia, e tripulacion Canades tin actividadnan programa cu ta inclui bishitanan di cortesia na e hefe di e Marina di Guerra Revolucionario di Cuba y e gobernador di La Habana, como tambe recoridonan na luganan di interes historico y cultural.

E Minister di Relacion Exterior a anuncia e siman aki e yegada di e barco di e armada Canades y e yegada diasabra 15 di juni, na Santiago de Cuba, di e barco scol "Simon Bolivar", di Venezuela.

E bishita di e embarcacionnan di uso militar ta tuma luga den un contexto notabel di tension internacional. Diaranson, e barconan Ruso, entre nan e Almirante Gorshkov y e submarino di propulsion nuclear Kazan, a yega La Habana despues di realisa ehercicionan cu misilnan di precision halto den e Atlantico.

Rusia a describi e movimentonan aki como rutinario y a sigura cu nan no ta representa un menasa pa e region.

Di su banda, e Comando di Sur di Merca a informa cu e submarino nuclear USS Helena a yega na e bahia di Guantanamo. Nan a sigura cu e ubicacion y e transito di e barco tabata previamente planifica.

E autoridadnan Canades ta indica cu e yegada di HMCS Margaret Brooke como un operacion rutinario y no relaciona cu e presencia di e barconan Ruso y e submarino Mericano.

A pesar di e proximidad temporal y geografico di e movementonan militar, tanto Merca como Cuba a señala cu e barconan di guera Ruso no ta un menasa.

E coincidencia di e barconan di Canada, Rusia y Merca na Cuba, solamente 160 kilometer leu di Florida, ta trece back recuerdonan di e Guera Friu y ta pone di manifiesto e tensionnan actual entre Rusia y e paisnan Occidental debi na e guera na Ucrania.

Funcionario Mericano ta cualifica como un "desaster" e plan di 300 miyon dollar pa desplega mision na Haiti

(DiarioLibre) - Un funcionario di e Departamento di Estado responsabel di asigna e ayudo exterior di Merca pa Caribe a cualifica e mision internacional na Haiti, cu ta conta cu e apoyo di 300 miyon di dollar di e presidente Biden, manera un desaster di berdad.

Daniel Fitzgerald, cu a papia cu e medio Veritas, a bisa cu e financiamento di e mision ta retrasa den e Congreso pa e Republicanonan, cu ta pidi mas supervision prome cu nan libera e fondonan, cu ta coresponde na 200 miyon di dollar ofreci pa e Departamento di Defensa y 100 miyon cu a wordo priminti pa e Departamento di Estado.

Fitzgerald a admiti na e medio cu, aunke cu e Departamento di Estado lo por legal y tecnicamente impulsa dicho financiamento sin e Congreso, e ta adverti cu e lo ta algo hopi malo pa yega na e punto ey.

"E ta realmente un desaster y nos ta invertiendo hopi placa den dje. Y mi no ta kere cu nada ta bay pasa," el a expresa.

Fitzgerald a bisa cu na Merca ta persisti un idea, aunke no publico, cu ta motiva e proyectonan di financiamento na Haiti: mantene e Haitianonan na nan pais.

El a señala tambe un historia di intervencionnan internacional cu a faya na Haiti y su importancia simbolico manera e prome republica preto cu ta haci cu e hendenan ta sinti obliga y responsabel pa preocupa.

Sinembargo e funcionario no ta confia cu e ultimo intento aki di Merca di tira placa riba e problemanan di corupcion na Haiti ta mas efectivo cu e ocasionnan anterior.

"E ta hopi placa. P'esey e ta manera un cambio mongol

den comparacion cu loke nos a laga cay na Haiti anteriormente. Nos a gasta un total di 2.100 miyon di dollar pa su recuperacion y wak unda esey a hiba nos," el a reflexiona den combersacion cu Veritas.

Ta spera cu e mision internacional di paz na Haiti, lidera pa Kenia, y autorisa pa e Conseho di Seguridad di Nacionnan Uni aña pasa, wordo desplega pronto pa yuda e polis Haitiano enfrenta e gruponan arma cu a tuma control di e pais.

E Conseho di Transicion Presidencial di Haiti a indica cu e prome agentenan di Kenia lo mester a yega pa coincidi cu e bishita di e presidente William Ruto na Merca of prome cu luna di mei termina. Ambos cos a sucede sin cu e agentenan a yega teritorio Haitiano.

For di e momento ey, e presidente di Kenia a propone na dos ocasion e yegada di su agentenan.

BONDIA ARUBA

UEFA EUROCUP 2024

GRUPO A

ALEMANIA (GER) · SCOCIA (SCO) · HUNGARIA (HUN) · SUECIA (SUI)

GER	5	JUNI 14 7:00PM MD 1-3	1	SCO
HUN		JUNI 15 1:00PM MD 1-3		SUI
GER		JUNI 19 4:00PM MD 2-3		HUN
SCO		JUNI 19 4:00PM MD 2-3		SUI
SUI		JUNI 23 7:00PM MD 3-3		GER
SCO		JUNI 23 7:00PM MD 3-3		HUN

		PTS.
A1		
A2		
A3		
A4		

GRUPO B

SPAÑA (ESP) · CROATIA (CRO) · ITALIA (ITA) · ALBANIA (ALB)

ESP		JUNI 15 5:00PM MD 1-3		CRO
ITA		JUNI 15 8:00PM MD 1-3		ALB
CRO		JUNI 19 2:00PM MD 2-3		ALB
ESP		JUNI 20 8:00PM MD 2-3		ITA
ALB		JUNI 24 8:00PM MD 3-3		ESP
CRO		JUNI 24 8:00PM MD 3-3		ITA

		PTS.
B1		
B2		
B3		
B4		

GRUPO C

SLOVENIA (SVN) · DINAMARCA (DEN) · SERBIA (SRB) · INGLATERA (ENG)

SVN		JUNI 16 5:00PM MD 1-3		DEN
SRB		JUNI 16 8:00PM MD 1-3		ENG
SVN		JUNI 20 2:00PM MD 2-3		SRB
DEN		JUNI 20 5:00PM MD 2-3		ENG
ENG		JUNI 25 8:00PM MD 3-3		SVN
DEN		JUNI 25 8:00PM MD 3-3		SRB

		PTS.
C1		
C2		
C3		
C4		

GRUPO D

SLOVENIA (SVN) · HULANDA (NED) · AUSTRIA (AUT) · FRANCIA (FRA)

POL		JUNI 16 2:00PM MD 1-3		NED
AUT		JUNI 17 8:00PM MD 1-3		FRA
POL		JUNI 21 5:00PM MD 2-3		AUT
NED		JUNI 21 8:00PM MD 2-3		FRA
NED		JUNI 25 5:00PM MD 3-3		AUT
FRA		JUNI 25 5:00PM MD 3-3		POL

		PTS.
D1		
D2		
D3		
D4		

GRUPO E

BELGICA (BEL) · SLOVAKIA (SVK) · ROMANIA (ROU) · UKRANIA (UKR)

ROU		JUNI 17 2:00PM MD 1-3		UKR
BEL		JUNI 17 5:00PM MD 1-3		SVK
SVK		JUNI 21 2:00PM MD 2-3		UKR
BEL		JUNI 22 8:00PM MD 2-3		ROU
SVK		JUNI 26 5:00PM MD 3-3		ROU
UKR		JUNI 26 5:00PM MD 3-3		BEL

		PTS.
E1		
E2		
E3		
E4		

GRUPO F

TURKIA (TUR) · GEORGIA (GEO) · PORTUGAL (POR) · CZECHIA (CZE)

TUR		JUNI 18 5:00PM MD 1-3		GEO
POR		JUNI 18 8:00PM MD 1-3		CZE
GEO		JUNI 22 2:00PM MD 2-3		CZE
TUR		JUNI 22 5:00PM MD 2-3		POR
GEO		JUNI 26 8:00PM MD 3-3		POR
CZE		JUNI 26 8:00PM MD 3-3		TUR

		PTS.
F1		
F2		
F3		
F4		

DI 8 PA FINAL
VS
29 JUNI 9:00PM
(A1 vs C2) Dortmund

DI 8 PA FINAL
VS
30 JUNI 9:00PM
(B1 vs 3ra A/D/E/F) Cologne

DI 8 PA FINAL
VS
1 JULI 6:00PM
(D2 vs E2) Düsseldorf

DI 8 PA FINAL
VS
1 JULI 9:00PM
(F1 vs 3ra A/B/C) Frankfurt

CUARTO FINAL
VS
5 JULI 6:00PM
Stuttgart

CUARTO FINAL
VS
5 JULI 8:00PM
Hamburg

SEMI FINAL
VS
9 JULI 9:00PM
Munich

FINAL
VS
14 JULI 9:00PM
Olimpia Stadion, Berlin

SEMI FINAL
VS
10 JULI 9:00PM
Dortmund

CUARTO FINAL
VS
6 JULI 6:00PM
Düsseldorf

CUARTO FINAL
VS
6 JULI 9:00PM
Berlin

DI 8 PA FINAL
VS
29 JUNI 6:00PM
(A2 vs B2) Berlin

DI 8 PA FINAL
VS
30 JUNI 6:00PM
(C1 vs 3ra D/E/F) Gelsenkirchen

DI 8 PA FINAL
VS
2 JULI 6:00PM
(E1 vs 3ra A/B/C/D) Munich

DI 8 PA FINAL
VS
2 JULI 9:00PM
(D1 vs F2) Leipzig

Dia di tata: Comprondiendo e rol vital cu tata tin den desaroyo di mucha

(Association of Child Psychotherapists) – Awe riba Dia di Tata nos ta para keto riba e rol importante cu e figura aki tin den famia. Muchanan tin mester di tata – igual cu nan in mester di mama – pa stima nan, pa ta interesa den nan, y pa responde na nan necesidadnan, haciendo nan sinti balora y comprondi.

Tata (y figura paterno) tin un contribucion vital den desaroyo di nan yiunan. Loke tata di tin ofrece pa ta diferente cu loke mama ta ofrece, pero e ta mesun importante pa e yiu. E diferencianan ente homber y muhe como mayornan no ta poni nos dilanti – cada famia ta descubri esakinan na nan mesun manera.

Tata tambe ta importante pasobra nan ta importante pa nan partner. Relacion di nan mayornan ta e modelo di relacion cu mucha ta asumi, pues exito of fracaso di nan propio relacionnan futuro ta bay ta influencia profundamente pa con nan mayornan maneha un situacion. Esey no kiermen mayornan mester ta perfecto, pero ta importante pa muchanan mira nan mayornan trahando hunto y purba di resolve dificultadnan cu tur famia ta enfrenta.

Pa cualkier homber, bira tata ta un stap enorme. Te cu e ta pasa, niun hende sa en berdad con e ta bay ta pa nan. Maske tin diferente manera, loke ta importante ta tuma interes den bo yiunan, disfruta ta cu nan, y sigui bo instinto. E mensahe vital ta: con cu ta, tatanan involucra por haci un diferencia grandi riba bida nan yiunan, y no ta involucra ta nifica perde e oportunidad di un relacion precioso pa tanto tata como yiu.

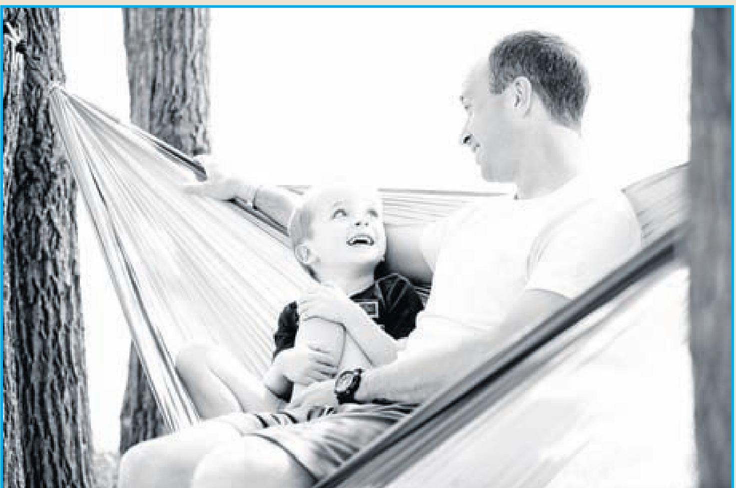
Tata y su yiunan
No tin manera 'corecto' pa hende homber comporta cu baby y mucha. Expresion di ternura ta mesun importante cu hunga. Loke ta importante ta e goso di un tata, y e interes cu e tin den desaroya un relacion cu su yiu. Tatanan hopi biaha ta comporta diferente cu nan yiunan compara cu mama. Por ehemplo, nan por hunga weganan mas 'tough', ta papia diferente cu nan yiu – y hasta un baby por reconoce esaki.

Pa yiu homber, e tata por ta un role model. Investigacion ta sugeri cu influencia di e tata por tin hopi di haci con sociable muchanan homber ta bira.
Pa yiu muhe, tin un bon relacion cu nan tata por tin un impacto riba nan auto-estima y sentido di identidad, specialmente ora nan bira adolescente.
Y pa adolescentenan, tata ta particularmente importante. Nan por yuda cu pone limite of por tin un rol particular den yuda e adolescente bira mas independiente.

E influencia cu un bon tata tin riba su yiunan ta desproporcional na e tempo cu ta pasa cu nan.
No tin formula con pa ta un bon tata, pero investigadornan a nota con grandi un diferencia ta haci pa muchanan ora nan tata ta comprometi cu nan y ta curasha nan den loke nan ta haci.

Esaki no ta diferente pa un tata soltero, un stiefvader, un tata adoptivo of di criansa.

Riba Dia di Tata, nos ta celebra y honra e figura importante aki den bida di tur cu tin dicha di tine. Pabien!

"MI GOSO" skirbi pa Omaira I.Rodriguez-Britten

Mi goso ta e fruta cu mi
Tata a planta
y awe mi por disfruta di
su existencia
e capacidad di yuda sin
ningun interes
pa sinti satisfaccion di por
yuda un bes.

Mi goso ta ora cu un persona menciona
e bon trabou cu mi tata a
yega di realisa
sa cu no ta tur ora bo ta
wordo aplaudi
pa e logro sin ricibi un
danki bon mereci.

Mi goso di mira e carera
politico hiba
un homber honrado cu
un soño pa logra
den su bida cu tabata mira
su pueblo uni
lucha cu alma y curpa pa
sigui sobrevivi .

Mi goso : awor cerca Papa
Dios su Amor
ta su frutanan cu el a
planta pa ta lo mihor
su 6 yiunan unda respet
pa otro a refleha
sigui e caminda cu pa nos
el a laga planta .

Mi goso ta pa gradici Tata
Celestial tur dia
pa a duna mi un tata na
mundo tan stima
a siña mi con hiba e lucha
cu honor y balor
pordona y no mira atras
loke a causa dolor .

E poesia aki mi ta dedica
na mi Tata Ausente
cu mi ta recorda cu Amor
Sr.Lorenzo V.Britten
Dr.Britten q.e.p.d.

Festival di Amsterdam ta reporta vlogger cu a urgi otronan graba muhenan Musulman

(NLTimes) - Festival di Amsterdam Layluna lo pone acusacion contra un vlogger cu a urgi otronan riba rednan social pa graba "stoute zusjes," cual ta refri na muhenan Musulman cu e vlogger ta considera inapropia.

E homber involucra ta youness Ouaali, conoci pa exhibi muhenan Musulman cu despues ta ricibi condena publico pa nan apariencia of comportamento, NOS a reporta.

Ouaali a haci e yamado riba Snapchat. Riba diadomingo, imagennan di drone a ser graba riba sitio di e festival sin permiso. E nota cla ken a graba e imagennan ni tampoco si esaki ta conecta na e vlogger, segun e noticiero.

Ouaali a conta NOS cu e no a haci nada malo.

Layluna su organisado Aniss Bourajjaj, miho conoci como Glades no tabata al tanto di Ouaali su yamado prome cu e festival. El a ser informa tocante esaki durante e festival, despues di cual el a instrui seguridad pa no permiti Ouaali entrada na e sitio.

E imagennan di drone graba na e festival a surgi despues. "Esaki a tuma luga sin permiso di e organisacion," Glades a conta NOS. "Nos ta lamenta hopi cu esaki a sosode." Grabacion di drone durante un evento of riba un area separa ta ilegal sin permiso.

Un empleado di e festival a conta NOS cu Ouaali a ofrece hende placa pa haci grabacionnan na e festival. "Hende no a bin e festival a causa di miedo," e empleado a bisa. "Durante e festival, hende muhe a bini na nos pa motibo cu nan tabata ser graba of persigui pa un drone."

Layluna a tuma luga pa prome biaha e aña aki. E festival, cual ta dirigi na audiencia di Medio Oriente y Norte Africano, ta atrae un cantidad grandi di presencia cu presentacionnan cu ta inclui DYSTINCT, Inez, Marwa Loud, Josylvio, y Ismo.

Rey Hulandes ta bisa cu e no tabata sa tocante Frenna su condena pa relacion sexual cu menor di edad prome cu reuni cune

(NLTimes) - Rey Willem-Alexander no tabata altando di Frenna su condena pa relacion sexual cu un mucha menor di edad den 2017 prome cu el a bishita e rapper Hulandes na Merca e siman aki.

Rey y Reina Maxima a bishita Frenna na e studio conoci Patchwerk Recording Studio na Atlanta riba dialuna como parti di nan biahe di 4 dia na Georgia y New York segun NOS a reporta.

Frenna a ser aresta na Suriname den 2016 cu artistanan KM y Priceless. Nan a tin relacion sexual cu un mucha muhe menor di edad un ana anterior y a comparti video tocante esaki. E rapper Hulandes tabatin 24 aña na e momento di e condena. Frenna y Priceless a pasa 2 luna y mei deteni. Nan a ser condena pero no a bay prizon a causa di nan tempo largo den detencion prome cu e huicio.

Papiando cu Prensa na fin di e pareha real su biahe, Willem-Alexander a bisa cu e no tabata al tanto di e condena. "Pero, tur cos bisa: Tur hende na Hulanda cu a ser condena y a cumpli nan condena, tin derecho na un di dos chens. Esaki ta con nos sistema legal ta traha," e Rey Hulandes a bisa.

"E comportamento cu el a demostra no ta aceptabel. Nos no mester acepta esey tampoco," Willem-Alexander a continua. "Pero el a demostra repentimento, e tabata merece su sentencia y e merece un di dos oportunidad."

5 Hoben lomba sunu a baha for di auto dal un tata cu un boter na cabes na un supermarket na Pos Chikito

Diabierna merdia a drenta informe di un caso di maltrato dilanti Dior Supermarket, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu 5 hoben lomba sunu a yega den un Nissan March baha y bin dal un tata cu un boter na su cabes y despues a bay for di e sitio. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima y a transporte pa Centro Medico. Aparentemente e hobennan aki lo tin un problema cu e yiu di e homber.

Accidente frontal den oranan di madruga na Madiki Kavel

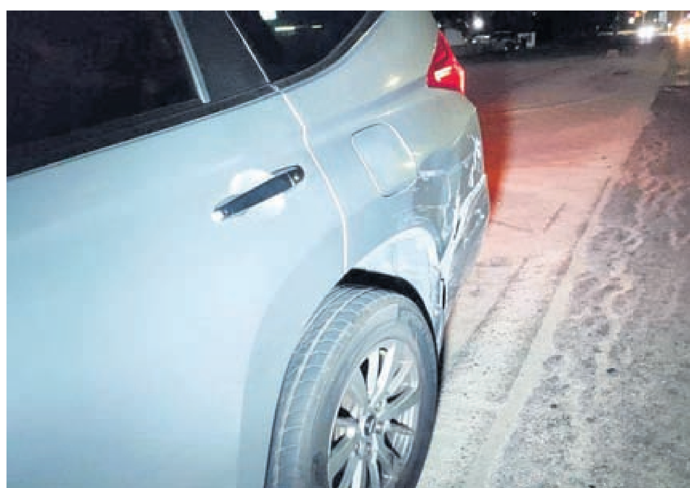
Diabierna madruga a drenta informe di un accidente na Madiki Kavel, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente frontal unda e Kia Rio a tuma e birada na man robes full na robes y a bay dal frontal riba e Nissan Skyline. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Chauffeur di Jeep no a duna preferencia y a bay dal riba auto pasando y ela sigui core

Diabierna madruga a drenta informe di un accidente na Palm Beach, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente hit & run unda un Jeep (aparentemente oranje) lo no a duna preferencia y a bay dal riba un taxi pasando y e Jeep a sigui core bay. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Mesun 5 cachonan cu a ataca motociclista diahuebs, diabierna a bolbe atake y destrui parti di su Harley

Diabierna mainta a drenta informe di un caso di atake y destruccion na Rooi Afo/Paradera, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di casi mesun caso cu e dia anterior un 5 cacho di un cas sin porta a sali for di cura y a bay ataca e motociclista, pero diabierna mainta e mesun 5 cachonan aki a bolbe atake y a causa destruccion na su Harley Davidson.

Polis a bay na e cas unda tin e cachonan pero e doñonan no tey of nan no kier sali responsabilisa nan mes. Polis a keda di pasa otro rato na e cas pa wak si ta topa cu e doño.

Chauffeur a desvia pa cacho bay dal riba kashi di coriente na Cunucu Abao

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente na Cunucu Abao, meosra a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur a desvia pa un cacho y a bay dal na e kashi coriente. E cacho no tin doño pero ta ser alimenta pa un di e fundacionnan .

Neishi di abeha a ataca persona y lag'e casi sin hala rosea

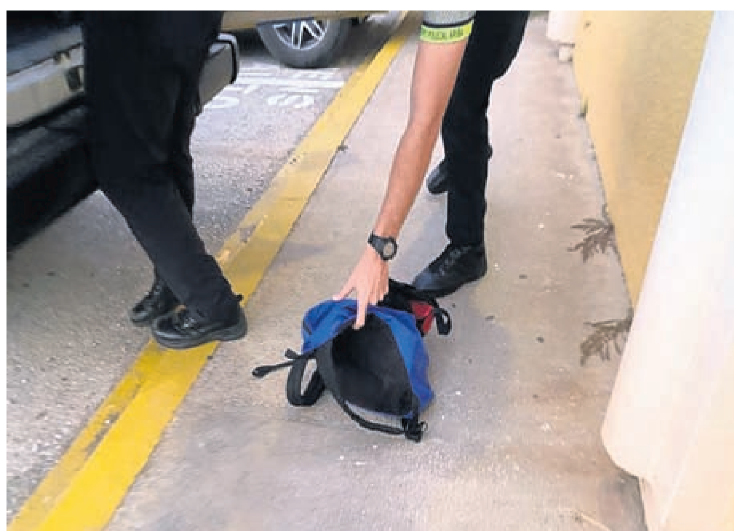

Diahuebs mainta nos amigo a ser ataca pa un neishi di abeha na Companashi cu sorpresivamente y ferosmente. Su pick-up a keda cendi y el a core bay te na e scol cercano pa pidi auxilio pasobra e no por a hala rosea y a dal abao.

Na yegada di e ambulans nan a tume over y a haci nan maximo esfuerzo pa yude. Na yegada di e ambulans nan a atende te cu mester a hib'e pa hospital. Como su pickup a keda sendi polis a bin paga esaki y a avisa su yiu pa bin busca e pick-up. Na e momento cu polis a bay na e pick-up ainda esaki tabata yena cu abeha

Polis a detene mucha menor di edad humando marihuana na veld di United durante training di mucha chikito

Diahuebs atardi ora cu un polis civil a hiba su yiu chikito pa train hunto cu otro muchanan, el a nota un hobencito menor di edad ta humando marihuana y ta manda e huma riba e otro muchanan cu ta train na e veld di United, mesora el a yama su coleganan na warda y avisa nan di locual ta pasando.

E patruyanan di Noord a yega mesora y e hobencito a purba huy pero polisnan a gar'e den e rooi pabao di e brug di Madushi mesora nan a detene y coy su bais. Den su poder a haya un grinder y un cuchiu esakinan a ser confisca. A pidi e vehiculo di transporte pa bin busk'e y hib'e na warda di polis.
Un rato despues a hib'e na oficina di polisnan cu ta atende casonan di inmoralidad y asuntonan di menor.

Tata den oranan di mey anochi y burachi kier a wak su yiu cerca ex-pareha na Kamay

Diabierna madruga a drenta informe di un caso di pleitamento cu gritamento pazuid di Yen Yen na Kamay, mesora a dirigi un patruya na e sitio. Na yegada di e patruya no a encontra cu ningun pleitamento y gritamento.

Un rato despues a bin encontra cu e caso un poco mas pazuid, eynan un dama a informa polis cu ta e ex pareha a bini eynan den e oranan laat ey y burachi riba dje exigiendo pa e wak su yiu pero e dama no a lag'e ya cu e homber no tabata den un condicion apto pa su yiu wak e asina. Pero ya e homber a bay. Polis a tuma nota di loke a sosode y a bay sigui cu su patruya.

Chauffeur a reverse y bay dal auto pasando den Parkinglot di Alhambra

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata si un accidente unda cu chauffeur ta reverse y no ta nota e chauffeur biniendo y a bay dal riba dje. Debi na e impacto e dama pasahero cu ta un persona di edad a resulta herida. Na yegada di e ambulans a atende e dama na e sitio mes.

Entrada hudicial na Cunucu abao relaciona cu traficacion di droga

Relaciona cu e caso di diaranson mainta awe mainta tambe a tene otro entrada hudicial e biaha aki na Cunucu abao, unda a detene e sospechoso R.J.E. di 38 aña na su adres.

Esaki ta un nvestigacion cu ta andando relaciona cu droga unda ya ayera a detene un sosechoso di ladronicia pero tambe tin casonan di droga tambe envolvi aden. E investigadornan a confisca varios evidencia na e cas ey. No por descarta mas detencion den transcurso di diabierna of den weekend.

Polis a para e chauffeur di un Nissan March coriendo cu plachi number no paga

Diahuebs mainta durante patruya na Tanki Leendert polis a topa cu un auto Nissan March sospechoso sin plachi number paga, mesora polis a par'e.

Durante e control a ripara cu dilanti cu e no tin e number paga, como no tin lugar pa pone auto polis a dun'e un boet pa e infraccion cometi.

Polis a para y boet un chauffeur di un MG cu tabata core sin plachi number patras

Diahuebs mainta durante patruya na Ponton polis a topa cu un auto MG sin plachi number patras y a par'e.

Durante e control a ripara cu dilanti si e tin un number pero patras no. Polis a dun'e un boet pa e infraccion ey.

Minister Wever hunto cu delegacion di Pareha Real di bishita na 'Little Caribbean' na Brooklyn New York

Durante e bishita di e pareha real na New York, e delegacion a haci un bishita na 'Little Caribbean', den area di East Flatbush na Brooklyn, New York. Hunto den e delegacion di e Pareha Real, Minister Geoffrey Wever tabata acompaña pa Minister Liesje Schreinemacher di Hulanda, Embahador Birgitta Tazelaar, y Minister Plenipotenciario Zulema Dabian-Erasmus.

E delegacion tabata tin e oportunidad pa explora e area conoci como 'Little Caribbean' cual ta consisti grandemente di gruponan di descendencia Caribense y presencia e desaroyo economico y comercial di e area.

CaribBeing tabata un di e stopnan pa e delegacion. CaribBeing ta un empresa den e area 'Little Caribbean' pero cu acogida regional. Aki por a presencia diferente producto procedente di Caribe riba exhibicion pa benta, incluso productonan di Aruba, manera e.o. Bushi Beard Co, Arubalife Organics, Hot delight, y Bath & Body.

Minister Wever tabata tin un combersacion ameno cu e empresario di CaribBeing, Sra. Shelley Worrell. A palabra cu lo busca pa expande nan portfolio di productonan procedente di Aruba pa bende na New York, mientras cu nan ta sigui promove nan negoshi den e ciudad y cercania.

E biahe aki ta ilustra e bon relacion den Reino Hulandes, y e stop na e area di 'Little Caribbean' ta subraya e conexion Caribense y regional cu e Reino Hulandes tin. Tambe ta un muestra con e paisnan den Reino Hulandes por uni pa explora oportunidadnan economico. E relacion fuerte cu Merca ta esencial pa e prosperidad di Reino Hulandes, y pa Aruba specifico como isla Caribense cu ta depende fuertemente riba e economia Norte Americano.

"E ta un honor pa por forma parti di e delegacion hunto cu Rey Willem- Alexander y Reina Máxima. Como minister semper mi ta buscando oportunidad pa desaroyo economico di Aruba", minister Wever a menciona. E biahe aki ta ilustra e importancia y e contribucion valioso na e bon relacion y colaboracion dentro di Reino Hulandes y cu Merca.

Resultado Sorteo
Juni 14

Cadena Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
1614	3860	7734	7520
0083	2611	SUPER5	7027
3158	6540	-	7746

MERDIA

CAT4CHI Sorteo # 4296	1262 / 8881 / 9063
MULTI-X	X3
BIG 4 Sorteo # 4296	6580
MULTI-X	FP
1OFF Sorteo # 2352	8167
ZODIAC Sorteo # 4296	3883 Tauro
LUCKY 3 Sorteo # 1170	621
MULTI-X	X2

ANOCHI

CAT4CHI Sorteo # 8268	1669 / 3731 / 6717
MULTI-X	X2
BIG 4 Sorteo # 7312	9777
MULTI-X	X2
1OFF Sorteo # 2017	4481
ZODIAC Sorteo # 6071	8640 Scorpio
LUCKY 3 Sorteo # 1001	281
MULTI-X	X2

LOTTO 5 — Sorteo #

0	x Jackpot	Joker / Letter
0	x Match 4+	Proximo Jackpot
0	x Match 4	775.000,-
0	x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA — 01-04-05-13-28

Sorteo # 6502 — Proximo Jackpot 74.000,-

0	x Jackpot
10	x Match 4
172	x Afl 8,00

MINI MEGA — 03-13-22-29

Sorteo # 1671 — Mega Ball 08 — Proximo Jackpot 280.000,-

0	x Jackpot
1	x match 4
1	x Afl. 500,00
44	x Afl 50.00
51	x Afl.15,00

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 380.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU — Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle	Centro Medico
Tel. 587 9011	Tel. 584 5794
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Final di Copa Stanley den American Sign Language ta bon bini pa e comunidad cu no por scucha

(AP) - Bob Madden su wowonan tabata bay links pa rechts, mientras e tabata mira e Stanley Cup Final for di su sofa cu su yiu, Jonathan banda di dje y nan cacho Ruby drumi dilantti nan.

Madden, ken no por scucha, tabata disfrutando di e bista cu e comentarionan haci den American Sign Language, marcando loke aparentemente ta e prome wega den deporte di liga grandi cu comentarionan den e idioma aki.

“Mi ta kere mi ta gustando esaki,” e homber di 60 aña a bisa dialuna anochi na su cas. “E ta algo nobo pa e comunidad di hende sordo. Ora cu mi tabata un mucha chikito, nos nisikiera tabatin subtitulo.”

Subtitulo yama ‘closed captions’ tin desde aña 1980 rond, sinembargo e textonan aki den Ingles no ta provee acceso berdadero na e personanan di e comunidad sordo, kendenan su prome idioma ta ASL.

NHL a bira e prome liga di deporte grandi cu ta ofrece un analisis y play by play den ASL durante televisacion live siman pasa ora cu Florida a anfitriona Edmnton den e apertura di e final riba diabierna. ESPN+ y Sportsnet+ lo tin e plataforma atrobe riba diahuebs pa wega 3.

“E ta un momento di orguyo pa nos deporte y un gran ehempel di kico por ser haci pa duna sosten na tur comunidad,” Kim Davis a bisa, NHL su ehecutivo di impacto social, iniciativanan di crecemento y asuntonan legislativo. “Autenticamente demostrando cu e comunidad aki ta un base importante, un base di fan considera ‘fan-in-waiting’, cual ta e esencia di kico inclusion ta.”

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla sin awasero di importancia

Temperatura maximo 33 grado celsius
Temperatura minimo 28 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 40 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 7:06 pm
Subida di solo : 6:15 am

Biento:
Modera te basta fuerte for di direccion generalmente oost; Forsa 4 te 5 (20 te 39 km/ora, 11 te 21 nudo).
Durante di dia fuerte te posiblemente duro den rafaga;
Forsa 6 te 7 (40 te 61 km/ora, 22 te 33 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
No ta spera cambionan grandi den e tipo di clima cu tin actualmente. Aparte di un awasero breve den marduga i mainta trempan di diasabra, clima generalmente seco lo sigui domina. Mas aleu por bisa cu stof di Sahara den concentracionnan varia lo stroba visibilidad un poco y produci aire di calidad abou durante proximo dia of dos. Personanan cu tin problemanan respiratorio mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan di lama:maritimo/ estado
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, entre 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Generalmente modera cu olanan alrededor di 5 pa 6 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Dios es mi salvación!
Confiaré en él y no temeré.
El Señor es mi fuerza,
el Señor es mi canción;
¡él es mi salvación!».

Cu inmenso dolor na nos curazon nos kier anuncia fayecimento di:

Carmen Ivelisse Cornelio Pineda De Angel
Cariñosamente yama: "Mamita" of "Boyo"
*20-03-1962 - †07-06-2024

Na nomber di su:

Yuinan : José Humberto Cornelio
Ramón Porfirio de los santos Cornelio
Angelina Angel de Rodriguez Beltre

Yerno: Starlin. Javier, Rodriguez Beltre

Nietonan: Ramón de los santos
Abigaíl de los santos
Abismael de los santos
Ashwayne.S.D, Rodriguez Beltre
Rowayne .S,Rodriguez Beltre
Dereck Savier Cornelio

Rumanan: Dancy Cornelio Pineda
María Luisa Cornelio
Franklin Rafael Cornelio
Yndira Pineda
Ricardo Rafael Cornelio

Sobrinos nan: Dancing Paola Heredia
Patricia Candelina Santana Cornelio
Adeonis Rafael Santana Cornelio
Mónica Quezada Cornelio.

Amigos y conocirnan: Rodri, Fior, Martha, Marisol, Idalia, Wilson, Ramona, Yaha, Kathy, Deyanira, Zulimar.

Demas Famia: Bienvenido, Juan Carlos, Gavina, Juan Carlos JR (Carlitos), David, Famia Rodriguez Beltre y Diaz Beltre, Davia
Oportunidad pa condolencia lo ta Diabierna 14 juni 2024 di 7or pa 9or di anochi na Pray Funeral Home na San Nicolaas.
Entiero lo tuma lugar Diasabra 15 juni 2024 pa 3:30 di atardi na Santana Central na Sabana Basora.
Encarecidamente ta pidi pa dia di entiero pa asisti bisti cu colornan geel cu/of blanco
Nos ta lamenta cu despues di entiero nos lo no ricibi bishita di condolencia na cas.

Actividadnan Dia Mundial di Conscientisacion y Prevencion di Abuso di Adulto Mayor

Dia Mundial di Conscientisacion tocante Abuso di Adulto Mayor, dia 15 di juni, a nace for di iniciativa di e Red Internacional pa Prevencion di Abuso di Adulto Mayor (INPEA) na 2006 y reconoci como Dia mundial pa Nacionnan Uni por medio di e Asamblea General den su resolucion A/RES/66/127, adopta na 2011.

E mes aña aki, riba mesun fecha di 15 di juni, 2011, Fundacion Alzheimer Aruba a cuminsa cu e pagina di Facebook "Bisa No Na Abuso di Anciano" cu poco poco a desemboca den e proyecto "No! Na Abuso di Adulto Mayor", cu e obhetivo Conscientisacion y Prevencion di Abuso di Adulto Mayor y sigui desaroya proyectonan pa sostene e manera con nos comunidad ta pensa, sinti y actua tocante edad y enbehecemento.

Den cuadro di e di 23 aña di e resolucion di Nacionnan Uni, ya menciona, Fundacion Alzheimer Aruba, Patronisador di e Proyecto: "No! Na Abuso di Adulto Mayor" ta organisa 2 seminario.

1. E prome seminario lo tuma luga riba Dia Mundial di Conscientisacion y Prevencion di Abuso di Adulto Mayor, esta diasabra AWO 15 de juni.
2. E di 2 seminario lo tuma luga na San Nicolas diasabra 22 di Juni proximo (Keda pendiente pa e contenido di e seminario aki).

E proposito y obhetivo di e seminario aki ta pa crea consciencia riba abuso contra Adulto Mayor, cu lo brinda informacion di kico ta cay bou Abuso di Adulto Mayor y con preveni entre otro, negligencia di cuidadornan, explotacion financiero, abuso emocional/psicologico, cu ta problemanan alarmante den nos comunidad actual.

E seminario aki ta habri pa publico y ta dirigi na adultonan mayor, nan famia, cuidadornan na cas, y esnan cu ta duna servicio di cuido y asistencia na adultonan mayor en general, (incluso esnan cu un of otro condicionnan di salud fisico, mental, (neuro-) cognitivo y malesanan neuro-degenerativo di e malesa tipo Alzheimer).

Oradornan den secuencia di presentacion:

1. Como prome orador den e Seminario di diasabra awo 15 di Juni, nos lo conta cu presencia di Sra. Mr. Dr. Alida Marval (Hurista), cu lo elabora riba resultadonan di su investigacion riba Abuso Relacional y lo enfoka riba Abuso di Adulto Mayor.
2. Siguientemente abogado Mr. Gabri de Hoogd lo elabora riba "Explotacion Financiero di Adulto Mayor" y riba e base legal y ehempelnan real.
3. Siguientemente nos ta conta cu presencia di KPA representa pa Sra. Clarisca Velasquez, Polis Di Bario, cu ta reemplasa Korpschef: drs. Ramon Arnhem. Sra. Clarisca Velasquez lo presenta trabounan cu KPA ta desplegando e ultimo tempo pa e victimanan di Abuso di Adulto Mayor cu accento riba Prevencion di Abuso di Adulto Mayor. Tambe e lo elabora riba e aspecto di prevencion.
4. Como di cuater y ultimo orador, Dr. Carlos Vallego (neuro-cirugano) lo presenta su punto di bista encuanto Abuso di Adulto Mayor den practica di Salubridad na Aruba y lo presenta algun ehempel.

Orario di e Seminario: Diasabra awo dia 15 di juni lo ta di 1or–5or PM,
Lugar ta: ATIA Building na Dakota.
Adres: Pedro Gallegostraat 6.
Si ta desea di registra previamente pa asisti, por comunica na: Telefon / Whatsapp: 592 1430 of na E-mail: alzheimeraruba@gmail.com. Sinti bo mes liber pa comparti e informacion aki na bo coleganan, amigonan, bisiña y esnan cu segun bo ta interesa den e prevencion y raporta Abusonan di Adulto Mayor.

Keda pendiente pa e contenido di e siguiente Seminario "Conscientisacion y Prevencion di Abuso di Adulto Mayor" cu lo tuma luga diasabra otro siman na San Nicolas. Keda pendiente!

Yamada urgente na biaheronan cu boetnan pendiente

Grenspolitie lo, riba peticion di Ministerio Publico, sigui para biaheronan cu debe di boet durante e periodo di vakantie cu ta nos dilanti. Personanan cu debe boet ta core riesgo di wordo deteni dor di Grenspolitie y di lo no por sigui cu nan biahe te cu nan cumpli cu pagonan di nan multa(nan).

Esaki por tin, entre otro, como consecuencia cu hende ta perde avion. Si resulta cu un persona no por (o no kier) paga e boet, CEA lo traslada e persona aki pa KIA pa e cumpli cu su detencion. Pa cu e meta aki KIA a prepara caba celnan tanto pa hende homber como hende muher.

Ministerio Publico ta haci un yamado urgente na tur hende, specialmente na biaheronan, cu tin debe di boet pa paga esaki mas liher posible. Por paga online via cuenta bancario 4000905 di ArubaBank, bao mencion di e parketnummer (cu ta cuminsa cu un P).

Tambe bo persona por paga na caha di Ministerio Publico despues di haci un afspraak via e website (www.omaruba.com). Si bo tin algun pregunta tocante bo boet, por manda esaki pa info@omaruba.aw. Bo por haci uso alabes di e formulario di contacto riba e website pa haci pregunta.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

A bay drumi den braza di Señor:

Daniel Werleman
mihor conoci como "djiek"
*21-07-1937 – †10-06-2024

Na nombre di su

Esposa:
Dominica "ShonCa" Werleman

Yiu di criansa mas stima:
Jorge "Wincho" y esposa Rufina Geerman-Kelly y yiu
Narcisa Geerman y yiunan
Candido Geerman y yiunan
Lourdes Geerman y yiunan
Sra. Vda. Imelda Geerman y yiunan

Manera nietonan:
Winson Geerman
Emilio Geerman

Mayornan:
†Bibiano "Panchico" y †Angelica Werleman Croes

Rumannan:
†Bernardina y esposo †Benoit Solognier-Werleman y famia
†Simplicio Werleman
†Juanita y esposo †Policarpo Leest-Werleman y famia
†Rufina y esposo †Alejandro Geerman-Werleman y famia
Francisca Werleman y famia
Stefanita Werleman y famia
Ciro y esposa Cresciencia Werleman-Tromp
Japi y esposa Osmelia Werleman-Madiedo Garcia
Mai y esposa †Croes-Werleman y famia

Swa y cuñanan:
Laura Werleman y famia
Simplicio Werleman y famia
Ambrosio Werleman y famia
Juliana Werleman y famia
Rigoberta Werleman y famia

Sobrino mas stima:
Pablo "Papi" Geerman

Iha:
Mario Werleman

Amigo di cas:
Beltran Ras

Sobrino y sobrinanan, primo y primanan, famianan: Werleman, Geerman, Kelly, Wever, Croes, Solognier, Leest, Tromp, Madiedo Garcia y demas famia ta invita tur amigo, bisiña y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cual lo tuma lugar diasabra 15 di juni pa 2 or na Misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz y despues lo sali bay pa Santana na Santa Cruz.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun miembro di famia of amigo.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu inmenso dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Jarick Patrick Steven Farro
*17 oktober 1992 †24 mei 2024

Den nomber di su:

Pareha di bida: Shanelly de La Cruz Medina

Mama cu ela stima: Jacky Feliciano

Tata: Patrick Steven Farro

Cacho stima: Benjamin (Bencho)

Rumannan: Jenneline Farro Y Josh Silva
Joselyn Farro y David Puriel

Sobrino y subrinanan cu ta su adoracion:
Jedion y Jedelyn Farro
Jendrick Lacle
Jeremiah y Jack Silva

Welo y welanan: Cerilia de Cuba
†Editha Farro
† Sixto Feliciano y Sra viuda Stella Feliciano Weller

Cuña: Estefania de la Cruz Medina y Alejandro Peguero Serrata

Tanta y Omonan: Sharlyn y Joe Fields-Feliciano
Milly Feliciano
Stephen y Sue Feliciano Giel
†Jan Hendrick Tromp y Sra viuda Miriam Tromp Imbago
Valentina Tromp, su tanta stima
Rieke Tjong
Perry Tjong
†Jerry Rasmiijn y Sra, vda Cecilia Rasmijn-Santos
†Moira Rasmijn
Michella Rasmijn
Sharine Rasmijn

Demas primo y primanan, tur su amigo- y amiganan demasiado pa menciona tur, ex coleganan

Y demás famia: Farro, Feliciano, de La Cruz Medina, Filiciana, Silva, Puriel, Lacle, de Cuba, Paalman, Weller, Fields, Giel, Imbago, Tromp, Tjong, Wever, Rasmijn, Tjon A Jong, Webb, Leon, Santos, v/d Biezen, Jones, Eckmeyer, Leung, Paesch, Petrochi, Gomez, Quandus, Peguero Serrata y Vega.

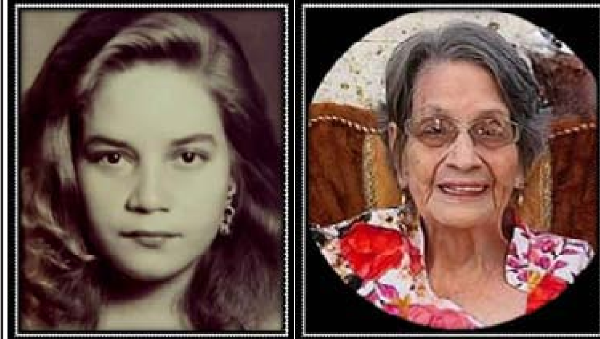
Ta invita demás famia, amigo y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cu lo tuma lugar, Diasabra 15 di juni, 2024 for di 11:30 di mainta Jarick lo ta reposa na Royal Funeral Home y for di 2'or pa 4'or Jarick lo ta reposa den misa Santa Ana na Noord, y después pa santana na Sabana Basora.

Dia di condolencia: Diabierne 14 di Juni, 2024 for di 7.00pm pa 9.00pm na su cas,
Hooiberg # 14-D (Bright Bakery bin zuid)

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.

Nos ta anuncia fayecimento di:

Juanita Laclé-Kelly
*05-12-1936 - †14-06-2024

Acto di entiero lo tuma lugar diamars 18 di juni 2024 di 9:00 pa 11:00 am na Royal Funeral Home, despues lo sali pa Santana catolico na Playa.

Enbes di flor of krans lo tin un box disponibel pa donacion pa Koningin Wilhelmina Kanker Fonds.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra.vda. Louisa Feliciana Winterdaal
Cariñosamente yama " Nana"
*04-02-1933 - †14-06-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

A bay drumi den braza di Señor

Bera Soledad Quandt-Quandt
Mihor conoci como:"Sole"
*26-05-1961 - †14-06-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Cambodia ta kima droga confisca cu balor di 70 miyon dollar y ta urgi pa educacion publico tocante nan peligro

(AP)—Autoridadnan Camboyano a destrui mas cu 70 ton di droga ilegal y e ingredientenan pa nan diabierna, mientras oficialnan a bisa cu educando hende tocante nan peligro ta e miho manera pa combati e comercio ilegal.

Aproximadamente 4.1 ton di e obhetonan destrui tabata droganan incluyendo heroina, marihuana, metanfetamina, ecstasy y ketamina cu a ser confisca for di narcotraficantenan den e pais, segun e National Authority for Combating Drugs a bisa. E 3.2 ton restante tabata varios kimica y otro ingrediente usa pa produci droganan ilegal, el a bisa.

General Meas Virith, secretaria general di e agencia combatiendo droga, a bisa cu e droganan cu a ser kima den un forno di piedra na un

ceremonia pafo di e capital, Phnom Penh, tabatin un balor di casi 22.7 miyon dollar y un balor di caya di casi 70 miyon dollar. Si no a confisca nan, nan por a trece daño na miyones di hende, el a bisa.

El a bisa cu e miho manera awo pa combati droganan ilegal ta por medio di educa Camboyanonan for di tur etapa di bida tocante e peligronan di e droganan aki. Pa siña hende no us'e of trafica droga ilegal ta miho cu djis aborda esnan criminalmente envolvi, el a bisa.

"Manera bo sa, si nos solamente usa medidanan di abordamento, e ora nos

mester haci esaki constantemente. Ban bisa e aña aki nos ta kima e cos nan aki, y otro aña nos lo haci'e atrobe," el a bisa. "Pero si nos inverti den educacion di droga, conscientisacion y proteccion, e ora actividadnan di droga lo ser reduci."

Meas Virith a bisa cu autoridadnan a persigui mas cu 3,800 caso relaciona cu droga den e prome cinco luna di e aña aki, deteniendo mas cu 10,000 hende, incluyendo stranheronan. E produccion y traficacion di droga sintetico, specialmente metanfetamina, a yega su record den sureste Asia y ta un menasa grandi na su sociedadnan, segun e United Nations Office on Drugs and Crime. "Confiscacionnan di metanfetamina cristal a aumenta aña pa aña den Cambodia pa e di shete aña tras di otro, yegando mas cu 1.4 ton na 2023, mustrando e expansion andante di e mercado pa e droga den e pais," segun e agencia di ONU a bisa den un rapport luna pasa.

"E cantidad di heroina confisca a dobel na 2023. E aumento aki den confiscacion di heroina a ser observa den varios pais den este y sureste Asia, posiblemente indicando un revitalisacion den e mercado di heroina den e region despues cu confiscacionnan a reduci den e añanan anterior."

Nigeria ta bet riba un prestamo di 2.25 biyon dollar pa apoya reformanan cu a resulta den dificultadnan

(AP)—E World Bank a aproba un prestamo di 2.25 biyon dollar pa Nigeria pa asina promove ganashi y apoya reformanan economico cu a contribui na e pio crisis di costo di bida den hopi aña pa e pais mas pobla den Africa.

E banco a bisa den un declaracion diahuebs cu e gran parti di e prestamo—1.5 biyon dollar—lo yuda proteha miyones cu a enfrenta un pobresa creciente desde un aña pasa ora presidente Bola Tinubu a bay den poder y a tuma stapnan drastico pa drecha e economia empeorando di e pais.

E 750 miyon dollar restante, manera e banco a bisa, lo apoya reformanan di impuesto y ganashi, y proteha ganashi di azeta menasa cu produccion limite causa pa hortamento cronico. E reformanan economico di presidente Tinubu—incluyendo treciendo un fin na subsidionan caro riba combustible y unificando varios grado di intercambio—a resulta den un aumento den inflacion cu ta halto pa 28 aña.

Bao presion creciente for di

ciudadano- y trahadornan protestando e dificultadnan, e gobierno di Tinubu a bsia na mei cu e ta buscando e prestamo pa apoya su plannan economico di largo plaso. E gobierno a bisa cu e tambe ta tumando stapnan pa aumenta inversion stranhero cual a cay cu 26.7 porciento for di 5.3 biyon dollar Mericano na 2022 pa 3.9 biyon dollar na 2023, segun e think tank Nigerian Economic Summit Group.

Nigeria ya caba tin un presion di debe halto cu a limita con hopi placa e gobierno por gasta for di su ganashinan. Su dependencia riba prestamonan pa infrastructura publico y programanan pa bienestar social a mira e debe publico a aumenta pa casi 1,000 porciento den e ultimo decada.

Sinembargo, e World Bank, a bisa cu e tabata "critico pa sosteni e momentum di e reforma" bao Tinubu.

E politico economico di e gobierno a pone e pais "riba un caminda nobo cu por stabilisa su economia y saca su pueblo for di pobresa," segun Ousmane Diagana, e vice-presidente di e World Bank pa oeste y centro Africa.

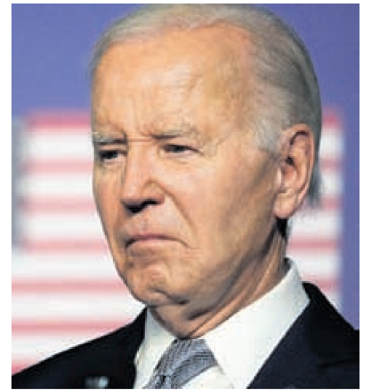
Presidente Biden ta bisa cu e no lo ofrece conmutacion na su yiu homber Hunter despues di sentencia

(AP)—Presidente Mericano Joe Biden a bisa diahuebs cu e no lo usa su podernan presidencial pa haci e sentencia eventual di su yiu homber Hunter mas leve despues Hunter a ricibi su conviccion di delito riba crimen di arma.

Biden, siguiendo e conclusion di un conferencia di prensa organisa na e cumbre di Group of Seven di e democracianan mas rico na mundo, a responde cu e no lo interveni ora a puntr'e si e ta plania pa conmuta e sentencia di su yiu. E fecha di sentencia di Hunter Biden no a ser plania ainda, y e tres conviccion ta carga te cu 25 aña den prizon, aunke esaki ta mayormente improbable mirando cu esaki ta e prome biaha cu Hunter ta ser condena.

Ultimamente, e lo keda na e hues di districto Maryellen Noreika pa dicidi con largo Hunter Biden lo keda den prizon, si e haya e sentencia aki. E remarcanan di Biden a bin un dia despues cu e White House a nenga pa descarta un posible conmutacion pa Hunter Biden. Ambos e presidente y e White House a bisa pa algun luna caba cu Biden no lo duna su yiu pordon presidencial.

"Mi ta extremamente orguyoso di mi yiu Hunter. El a surpasa un adiccion. E ta un di e personanan mas inteligencia y decente cu mi conoce," Biden a bisa durante e conferencia di prensa diahuebs. "Mi ta bay acepta e decision di e hurado. Mi lo haci esey y mi no lo dun'e pordon presidencial."

Huradonan a haya Hunter Biden culpable di gaña un bendedo di arma licencia, haciendo declaracionnan falso riba e aplicacion por medio di bisa cu e no tabata usa droga y cu e no tabatin un arma ilegalmente pa diesun dia.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 15 juni 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Onderzoek van ARA toont aan dat er een onhoudbare situatie is ontstaan gedurende decennia

Pagina 3

Wit Gele Kruis Aruba bezorgd over afname van geboortes

Pagina 5

St. Maarten PM schetst opties en prijskaartjes om energiecrisis op te lossen

Pagina 8

Eén op de vijf is vluchteling...

En het is (uitsluitend) ons probleem...?

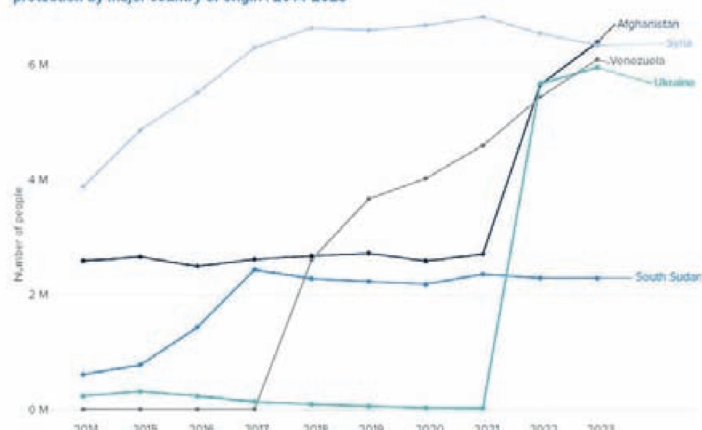
Een bericht in de pers dat nogal wat aandacht trok ging over de Venezolaanse vluchtelingen op ons eiland en andere in de regio, waarbij ons eiland in een rapport van de VN-organisatie voor vluchtelingen UNHCR bovenaan de lijst verscheen, als het gebied met proportioneel de meeste vluchtelingen, in ieder geval mensen zonder geldige verblijfspapieren. Eén op de vijf personen in Aruba zou een vluchteling zijn of in ieder geval geen geldige verblijfsstatus hebben.

De vraag die we ons meteen stellen is: wie is eigenlijk verantwoordelijk hiervoor? Zonder onze lokale autoriteiten te willen vrijpleiten, is het niet het Koninkrijk der Nederlanden dat grenst aan Venezuela? Wat is nu de werkelijke situatie?

Om te beginnen hebben we onze twijfels over de exactheid van de gehanteerde cijfers. Het kan best zijn dat we 17.000 personen in genoemde categorie hebben, voornamelijk van Venezolaanse nationaliteit, dat zullen de betrokken internationale organisaties zeker goed hebben geregistreerd. Bovendien heeft onze eigen premier niet zo lang geleden zelf het aantal van 16.000 personen genoemd; dat dit nu gegroeid is naar 17.000 is plausibel. Maar, 17.000 op een officiële bevolking van 107.000 levert geen 20% op.

Maar er zijn belangrijkere zaken te ontdekken in wat nu is gepubliceerd. Bijvoorbeeld, hoe onze regering deze aangelegenheid aanpakt en hoe we zelf dit optreden zouden moeten zien. Maar eerst iets over deze vluchtelingen in ons land: waar zijn ze en wat doen ze?

Velen van ons zouden zich afvragen hoe het kan dat we zoveel mensen herbergen, die 'vluchtelingen' heten te zijn, als we niet eens een kamp of opvangcentrum hebben, of iets in die trant. We kennen geen situatie zoals in buurland Colombia waar ze zichtbaar aanwezig zijn, soms weken of zelfs maandenlang op straat levend. Het antwoord is heel simpel: zij leven verborgen tussen ons, onzichtbaar voor degene die niet wil zien en zichtbaar voor degene die het wel weet. Heeft iemand van ons wel eens een wandeling gemaakt door de wijken en buurten dicht bij het stadscentrum? Heeft men dan kennisgenomen van de geïmproviseerde bijbouw naast of achter de bestaande gebouwen en woningen? Geloven we nu echt dat dit officieel aangevraagde additionele bouw is, als het merendeel opgezet is met plafondplaten en de goedkoopste dakbedekking? Ditzelfde kunnen we ook zien in de buitendistricten waar zeker in de afgelopen tien jaar veel meer geïmproviseerde bijbouw is verschenen. Een bij de redactie bekend persoon vertelde dat hij de uitzetting van huurders moest regelen, die geen huur betaalden voor een woning van de familie, waarbij bleek dat drie gezinnen in feite het huis bewoonden, inclusief een compleet appartement van plafondplaten achter op het erf. Natuurlijk wisten onze autoriteiten van niets want zelfs bij wettelijk geoorloofde bouw hebben we al de gewoonte ontwikkeld om niets aan te vragen, want het zou wel eens 10 jaar kunnen duren voordat alles geregeld is. Conclusie: de binnenkomst van een behoorlijk deel van de huidige bevolking is gepaard gegaan met een gebrek aan optreden van de verantwoordelijke autoriteiten, die kennelijk meer aandacht hadden voor de uitgifte van domeingrond en het geld dat daarmee verdiend kon worden.

De volgende vraag: waar werken zij? Antwoord: overal, maar zeker in de bouw, zoals in het genoemde artikel ook werd aangestipt. Op verborgen wijze? Nee, voor onze ogen, voor degene die dit wil zien, in ieder geval. Bijvoorbeeld, enige tijd geleden was een van de grote hotels bezig met renovatie en elke ochtend stond er een groep mensen buiten de poort, tot een uur of negen/tien. Als dat legaal werkende mensen zouden zijn, wat doen ze buiten in plaats van binnen aan het werk te zijn? Nee, het zijn de (illegale) dagloners die elke ochtend kwamen kijken of deze of gene aannemer niet een paar extra handen nodig zou hebben. Was dat niet het geval, dan maar naar huis, tot morgen... Hebben we ooit gehoord dat enige autoriteit daar is verschenen om hun werk te doen? Nee, en we vragen niet eens waarom ook hier onze overheid faalt, want ze falen vanzelf op alle fronten...

Maar, hoe kritisch we ook mogen zijn waar het onze eigen overheid betreft, we kunnen niet onvermeld laten dat de Nederlandse regering hier ook een bepaalde rol te vervullen heeft. Uiteindelijk is het zo, zoals eerder vermeld, dat het Koninkrijk grenzen heeft met de Venezolaanse republiek, niet Aruba. Natuurlijk willen onze lokale politici graag de schijn ophouden dat zij aan het roer staan, maar uiteindelijk is het de ambassadeur van het Koninkrijk die zich verstaat met de regering in Caracas. In het genoemde artikel wordt gewag gemaakt van de kennelijke "angst" van de lokale regeerders om het verblijf van de vluchtelingen formeel te regelen vanwege een mogelijke aantrekkingskracht op anderen. Dat kan best het geval zijn, met uitzondering dan van de huidige minister belast met arbeid en toelating van vreemdelingen. Maar waarom heeft de Nederlandse regering geld gegeven aan de Arubaanse regering om de zaak te behartigen, om daarna heel slim dit te reduceren tot een 'lokale aangelegenheid'? Voor de internationale organisaties zoals UNHCR en IOM blijft hun gesprekspartner het Koninkrijk der Nederlanden en niet, en zeker niet alleen, de lokale regering. Waarom dan in Nederland zelf een soort 'open door policy' met allerlei faciliteiten voor vluchtelingen, maar in het Caribisch gebied zou het dan voldoende zijn om de lokale regering wat geld toe te schuiven, waarvan we overigens niet eens weten hoe het besteed is, en het probleem van bijna 20.000 vluchtelingen is plotseling een 'lokaal probleem' geworden? In een oorspronkelijk intern conflict dat een internationale aangelegenheid is geworden heeft de regering van het Koninkrijk een duidelijke positie ingenomen, samen met de overige EU-landen. Worden de mogelijke gevolgen van die keuze afgewenteld als een lokaal probleem dat wij moeten oplossen? We pleiten er niet voor dat de grenzen opengaan, integendeel, maar de deur op slot houden is ook Nederlands beleid, ook als men dat niet toegeeft. Het gaat om vluchtelingen op Nederlands grondgebied, en dus niet uitsluitend ons probleem.

1 IN 5

ARE DISPLACED

Relative to their national populations,[6] the island of Aruba (1 in 5) and Lebanon (1 in 6) hosted the largest number of refugees and other people in need of international protection, followed by Montenegro (1 in 9), Curaçao (1 in 13) and Jordan (1 in 16).[7]

Aruba 1 in 5

Lebanon 1 in 6

Montenegro 1 in 9

Curaçao 1 in 13

Jordan 1 in 16

Onderzoek van ARA toont aan dat er een onhoudbare situatie is ontstaan gedurende decennia

Donderdag presenteerde de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) het rapport "Op afstand, maar toch dichtbij" dat de resultaten bevat van hun onderzoek naar publieke en semi-publieke instellingen die op afstand van de overheid staan.

Deze instellingen zijn onderverdeeld in rechtspersonen van publiek recht, staatsbedrijven en publieke stichtingen en zijn instellingen die publieke fondsen ontvangen in de vorm van bijvoorbeeld subsidie, een jaarlijkse bijdrage, een kapitaaloverdracht van het land Aruba, of een specifieke wettelijk geregelde inkomsten.

Voorzitter van de Algemene Rekenkamer Aruba, drs. Xiomara Croes-Williams, gaf aan dat de reden waarom ARA besloot dit onderzoek uit te voeren is omdat uit de controle van de jaarrekening van het land Aruba door ARA al vele jaren blijkt dat verschillende van deze instellingen een groot financieel tekort hebben en er jaar na jaar geen verbetering is.

Ze benadrukte dat het doel van dit rapport is om een overzicht te geven van het geheel van de bestaande instellingen en ook het financiële risico dat deze instellingen kunnen vormen voor het land en de overheidsfinanciën.

Met dit rapport, benadrukte Croes-Williams, wil ARA het parlement van Aruba ondersteunen in de uitvoering van hun taak om de overheid te controleren, en op hun beurt het parlement aansporen de betrokken ministeries aan te zetten tot actie om de instellingen die niet goed functioneren te verbeteren. Bovendien kan het rapport ook dienen om het parlement en de ministeries te helpen bij het oprichten van nieuwe instellingen in de toekomst.

Uit het onderzoek bleek dat er 44 instellingen zijn. De heer Rick Samuels, lid van het college van ARA, legde uit dat ze niet de capaciteit hebben om alle instellingen te onderzoeken, dus hebben ze een besluit genomen en zes instellingen gekozen op basis van een risicobeoordeling die deel uitmaakte van het vooronderzoek. Deze instellingen zijn Arubus NV, Post Aruba NV, Refineria di Aruba (RdA) NV, WEB Aruba NV, Serlimar en Fundacion Lotto pa Deporte. Van deze zes instellingen zijn er vier staatsbedrijven en van deze vier had WEB Aruba NV een positief financieel resultaat en de andere drie, Arubus NV, Post Aruba NV en RdA NV, hadden een negatief financieel resultaat.

Serlimar, een rechtspersoon van publiek recht, had een negatief financieel resultaat en de publieke stichting, Fundacion Lotto pa Deporte, had ook een negatief financieel resultaat.

Samuels gaf aan dat het onderzoek verschillende punten naar voren bracht. Hij legde uit dat verschillende instellingen grote tekortkomingen hebben in hun verantwoording. Dit maakt parlementaire controle onmogelijk en de beperkte kijk op de financiële situatie van de instellingen brengt grote financiële risico's met zich mee voor de overheidsfinanciën.

Hij vervolgde dat verschillende instellingen ernstige tekortkomingen vertonen in hun functioneren wat zich vertaalt in onbeheersbare overheidsfinanciën en publieke fondsen die op een inefficiënte, ineffectieve en soms zelfs onrechtmatige manier worden uitgegeven.

Ten slotte concludeerde ARA dat er zeer hoge extra kosten zijn voor het land omdat verschillende instellingen niet functioneren en zij regelingen creëren zonder duur of bepaalde kosten om publieke taken uit te voeren.

Samuels benadrukt dat verschillende instellingen er niet in slagen om de doelstellingen te realiseren die het land voor ogen had toen men besloot deze instellingen op afstand te plaatsen. Hij vervolgde dat zij er niet in slaagden om de efficiëntie te verbeteren, noch om op een onafhankelijke manier te functioneren. Dit, merkte hij op, is niet alleen de schuld en verantwoordelijkheid van de instellingen zelf, maar ook van het land Aruba.

Hij onderstreepte dat het onderzoek aantoont dat het land Aruba in de praktijk het model dat werd gekozen bij de oprichting van de instellingen niet volgt en dat tot nu toe geen enkel kabinet structurele en adequate maatregelen heeft genomen.

Samuels gaf aan dat dit betekent dat elke belastingbetaler momenteel bijdraagt aan de tekortkomingen en onregelmatigheden die al jarenlang bestaan.

Hij benadrukte dat het onmogelijk is om te verdedigen wanneer de meeste instellingen hun plicht tot verantwoording niet nakomen en dat het ook niet gerechtvaardigd kan worden dat het land, met goedkeuring van het parlement, jaar na jaar de uitgaven van de instellingen blijft dekken zonder als strikte voorwaarde te stellen dat de jaarrekeningen worden ingediend en dat structurele maatregelen worden genomen waar nodig.

Samuels legde uit dat wanneer instellingen op afstand van de overheid worden geplaatst, er een robuust beheermodel en een financieringsmethode moet worden gekozen die het functioneren van de instelling garanderen.

ARA vindt het belangrijk dat wanneer een nieuwe instelling wordt opgericht, er een voorlopige evaluatie wordt uitgevoerd van de consistentie, evenals het model en het financieringsmechanisme, om de kosten te dekken. Op deze manier worden onaangename verrassingen voor de overheid vermeden.

Hij benadrukte dat ARA bereid is een rol hierin te spelen, bijvoorbeeld door een procedure voor een voorlopige consultatie te incorporeren. De instelling is van mening dat de huidige praktijken niet langer op dezelfde manier kunnen worden voortgezet en dat zowel het land Aruba als de instellingen zelf de noodzaak moeten inzien om zaken anders te doen en hun zaken op een andere manier te regelen.

Samuels benadrukte dat dit een grote inspanning vereist van de instellingen om hun verantwoording en interne supervisie te verbeteren. Aan de andere kant moet het land Aruba ook stappen ondernemen en modellen heroverwegen die niet meer werken of waarvan de doelstellingen niet meer worden bereikt.

Hij gaf aan dat men ook de optie moet overwegen om instellingen terug te brengen als overheidsorganisaties of meer moet verwachten van de marktmechanismen.

In zijn rapport presenteert ARA verschillende aanbevelingen. Ten eerste geeft ARA aan dat het land Aruba ervoor moet zorgen dat de achterstanden in het indienen van jaarrekeningen worden geëlimineerd en dat instellingen hun plicht tot verantwoording nakomen om transparantie en verantwoording te bevorderen.

Daarnaast voegde hij eraan toe dat het land Aruba een einde moet maken aan de praktijken van regelingen en de duur van kosten zonder duidelijke termijn en tijdelijke oplossingen zonder wettelijke basis.

ARA benadrukt dat het ook belangrijk is om de bepalingen met betrekking tot de verantwoordingsplicht in de betreffende regelgeving te harmoniseren en bovendien is het belangrijk om de jaarlijkse verantwoordingsplicht aan het parlement door elk ministerie te regelen, voor het beheer door de instellingen en de resultaten daarvan.

Samuels noemde dat de regels met betrekking tot informatieverstrekking en verantwoording aan het parlement voor elke instelling moeten worden geharmoniseerd. Het land Aruba moet nagaan of de gekozen modellen de meest geschikte zijn om de publieke doelstellingen te bereiken.

Daarnaast, voegde hij eraan toe, is het belangrijk om te komen met integrale visies op afval, transport en energie. Men moet bepalen wat het publieke belang is dat door een publieke partij moet worden uitgevoerd of wat door een private partij kan worden uitgevoerd en het belang van de burger voorop stellen.

Ten slotte benadrukt ARA dat het belangrijk is voor het land Aruba om concrete definities te bereiken voor staatsbedrijven en publieke stichtingen, zodat de expliciete reden en financieringsmethoden bij de oprichting of incorporatie van nieuwe instellingen kunnen worden onderbouwd.

Wat voor toerisme wil de overheid eigenlijk…?

Spoedig zal er een wetsvoorstel liggen om de sector van toeristische accommodatie, onder meer bekend als 'vacation rentals', ook bekend als 'Air-BNB', te reguleren. Het betreft alle kleinschalige accommodatie van een of enkele kamers, vaak eigendom van individuele burgers. De behoefte aan regulering bestaat al enige tijd, ook al omdat dit de sector is die de meeste groei heeft laten zien in de laatste jaren.

Daaruit kwam dan ook de vraag naar voren hoe men moest garanderen dat de klant kwaliteit wordt geboden, als de controle hierop moeilijk zou worden als er geen zicht op die markt was en zelfs geen nationale registratie zou bestaan. Dat is niet uitsluitend een zorg voor de overheid, maar ook vanuit de concurrenten op die markt die momenteel wel bekend zijn en aan controle van autoriteiten onderworpen zijn. Dit zowel met betrekking tot toezichttaken voor hygiëne, belastingen, etc.

Dat nu wetgeving in aantocht is mag goed nieuws worden genoemd, als die wet ook beantwoordt aan de vastgestelde behoeften, zonder een gezonde ontwikkeling van de sector te belemmeren. Daar het wetsvoorstel zich nog in de fase van advisering bevindt, door de Raad van Advies, zullen we moeten wachten totdat het zover is. Maar er zijn nogal wat aspecten van ons toerisme die toe zijn aan een kritische blik, om voor onszelf te kunnen afwegen waar we naar toe gaan.

Een eerste zaak om in de gaten te houden: hoe staat het met ons product 'Aruba'? Behoren we als eiland in het Caribisch gebied tot de voorhoede, onder impuls van ons buitengewoon beleid met betrekking tot die sector? En naast hoe we zelf daar tegenaan kijken, hoe ziet de klant ons eigenlijk? Hoe staan we er eigenlijk voor, in vergelijking met onze concurrenten in de regio? Een – gedeeltelijk - antwoord kunnen we bijvoorbeeld vinden in een overzicht van Statista.com die de bestemmingen, met de beste scores online van hun bezoekers, op een rijtje heeft gezet. Tussen de kleine eilandgebieden in voornamelijk het Caribisch gebied neemt Aruba voor het jaar 2023 een tiende plaats in op de ranglijst, een lijst die gedomineerd wordt door gebieden die qua bevolking vrijwel allemaal stukken kleiner zijn dan Aruba. Aan de top staat Dominica, gevolgd door de Galapagoseilanden (de enige bestemming buiten het Caribisch gebied), Eleuthera (Bahamas), Anguilla, St Lucia, St Barth, en nog zo wat.

Waarom kiezen mensen deze eilanden? Omdat ze iets te bieden hebben dat Aruba allang niet meer kan bieden: rust. Waarom zijn wij anders? Omdat op een oppervlakte, die niet veel groter is dan de meeste van die eilanden, wij erin geslaagd zijn om meer dan een miljoen verblijfsgasten per jaar te proppen. Op basis van wat we zelf aan het promoten waren als doel voor ons succes, hebben we allang afscheid genomen van wat ooit ons aanbod van rust was. We hebben nog geluk dat we onze veiligheid niet kwijt zijn geraakt, ondanks incidenten zoals de zaak Holloway. Maar, met de huidige tendens van gezamenlijk meer dan 1,5 miljoen bezoekers, van verblijfs- en cruisetoeristen, kiezen we voor een positie tussen de grote eilanden in onze regio, zoals Cuba, de Dominicaanse Republiek, Jamaica en Puerto Rico, elk met verscheidene miljoenen toeristen per jaar. We zitten aan onze max in deze 'eredivisie', gezien onze afmetingen, maar waarom kunnen we toch niet oversteken naar die categorie van succesvolle kleine eilanden, als we dat al zouden willen? Het correcte antwoord, naar ons inzicht, is dat we nooit in die categorie hebben gezeten. Het toerisme op Aruba is vanaf het begin al gericht geweest op het toerisme van grote eenheden, van grote hotels. Wat we wel hadden was de relatieve rust omdat het aantal bezoekers nog niet zo enorm was toegenomen. De eilanden die nu succes boeken hebben in de meeste gevallen de mogelijkheid om relatief bescheiden bedrijven een privé strand te bieden, waardoor men een exclusieve sfeer met het bijbehorende prijsniveau kan bieden, iets wat wij vrijwel niet kennen. In ieder geval maakt het behoorlijk unieke kenmerk van Aruba, met diens kust die, enkele uitzonderingen daargelaten, volledig als openbaar is te beschouwen, en het feit dat wat er aan de kust als bouwgrond beschikbaar was, zo goed als verdwenen is, dat we wel op de gekozen weg zullen moeten blijven, of misschien toch niet? Is het mogelijk dat de optie van een 'vacation rental', of Air-BNB' of hoe het ook mag heten, toch iets anders biedt? Het grote succes van juist niet in een hotel te verblijven, maar in een appartement in zomaar een wijk, 'tussen het volk', in de lokale sfeer, hangt samen met de grote aantrekkingskracht die deze optie heeft op heel wat toeristen, die er wat voor over hebben om zich 'minder toerist' te voelen en het gevoel te hebben iets van de lokale gemeenschap te leren kennen. Dat het idee dat men de gemeenschap leert kennen meer is gebaseerd op de eigen subjectieve indruk dan wat anders, maakt als drijfveer voor die toerist niet uit.

Is het dan vreemd dat wij ook zijn geconfronteerd met deze ontwikkeling? Nee, wat wel vreemd is dat onze regeerders in dit opzicht geen beleid hebben weten te ontwikkelen, omdat er geen keuze werd gemaakt, terwijl die internationale tendensen hun weg vervolgden. Het feit alleen al dat we tot op heden mee moeten maken dat er grote hotels opengaan om meer massatoerisme te stimuleren, spreekt voor zich. Het is makkelijk voor onze autoriteiten om slogans als 'low volume, high revenue' te verkondigen, maar het zou goed zijn als ze nou eens konden uitleggen wat dat moet inhouden, als ze toch het tegenovergestelde blijven promoten. Onze ongerustheid blijft dat de wetgeving die onderweg is als doel heeft de toegang tot het toerisme te bemoeilijken voor de lokale ondernemer, die kansen ziet in die hier beschreven mondiale tendens. De wet kan ook een mogelijkheid zijn voor de overheid om nu eens duidelijk te zeggen waar men staat…

Wit Gele Kruis Aruba bezorgd over afname van geboortes

In een interview met Wit Gele Kruis Aruba (WGK) gisterenmorgen werd informatie gedeeld met betrekking tot het jaarverslag van Ouder- en Kindzorg van het jaar 2023, waarin de afname van het aantal geboortes op Aruba ten opzichte van voorgaande jaren werd benadrukt, iets wat de organisatie als historisch beschouwt in 51 jaar.

In het jaar 2023 werden 853 baby's geboren, een cijfer dat volgens de directeur van WGK, Gino Goeloe, historisch is in 51 jaar. Ze hebben gezien dat Aruba "zo drastisch" is teruggelopen, waar ze vorig jaar al aangaven dat het aantal geboortes aan het dalen is.

Hij legde uit dat na de Covid-19-pandemie, in 2021, het aantal geboortes op 1.000 stond; in 2022 daalde het naar 915 en nu naar 856. "Dat is iets waar we voor onze economie en de toekomst van ons land stil bij moeten staan en met alle partners samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek, het Departement van Sociale Zaken en de overheid moeten overleggen wat we gaan doen," verzekerde Goeloe.

Ze vergeleken dit met voorgaande jaren, waarin ze in 2012 1.311 baby's registreerden en nu 853, wat een aanzienlijk verschil is, zoals hij aangeeft, en dat is een reden tot zorg.

Ze hebben gezien dat ook op Curaçao het aantal geboortes aanzienlijk is gedaald. Nederland en Europa hebben dezelfde situatie, met dalende geboortecijfers wereldwijd. In dit opzicht bracht Goeloe naar voren dat ze een interview met jongeren in Nederland hebben gezien waarin ze opmerkten dat de belangrijkste factor voor de afname van het aantal geboortes is dat de kosten van levensonderhoud erg hoog zijn geworden, waardoor ze zich geen baby kunnen veroorloven. "Minder baby's heeft een weerslag op alles, kinderopvang, school, zorg, en daarom denken wij dat we hierbij stil moeten staan," zei hij.

Vaccinatie
Eveneens geeft het jaarverslag aan dat de vaccinatiescore op Aruba erg hoog is, tussen de 96 en 97%, vergeleken met Nederland waar het 60% is, waar er veel verwarring heerst over besmettelijke ziekten die vroeger niet in Nederland voorkwamen. Momenteel ondervinden zij dit probleem bij baby's. Op Aruba is dit niet het geval.

WGK heeft de afgelopen 20 jaar, zoals Goeloe vermeldde, gesproken over wat betreft de hielprik waarbij, wanneer de baby wordt geboren, er bloed wordt afgenomen uit de hiel van de voet en in Nederland testen zij dit en kunnen ziektes die de baby zou kunnen ontwikkelen, vroegtijdig opsporen en aanpakken. "Dit is iets waar we naartoe moeten werken. We weten dat dit de aandacht van minister Dangui Oduber heeft en ik geloof, als alles goed gaat, dat we dit jaar nog kunnen concretiseren samen met de Directie Volksgezondheid en alle partners. We moeten deze richting opgaan omdat je bijvoorbeeld weet dat de baby bepaalde genetische problemen of in zijn systeem kan hebben en dat hij behandeld kan worden, dat is het gedeelte waar we naartoe willen en voor ons is dat erg belangrijk."

Goeloe informeerde dat er privé-laboratoria zijn die dit doen, maar het kost geld en de test moet naar Nederland worden gestuurd.

Jonge moeders
Daarnaast bracht hij naar voren dat op Aruba er jonge moeders zijn die verslaafd zijn aan alcohol of bepaalde stoffen en dat hun baby's met defecten worden geboren omdat zij drugs gebruiken, bijvoorbeeld cocaïne of marihuana, en ook alcohol wat een direct effect heeft op de baby. "Dat is een feit, maar dit onderwerp van alcohol en drugs is iets waar constant over gesproken moet worden en het kind moet hiervan wegblijven. Daarom monitoren we alle jonge kinderen hier die baby's krijgen en begeleiden hen."

Vorig jaar registreerden ze 40 jonge moeders en ze merkten dat de leeftijd daalde, wat betekent dat de jongste 14 jaar oud was. Er waren ook 16- en 17-jarigen, maar de meeste moeders die een baby krijgen zijn tussen de 18 en 19 jaar oud. Dit vergeleken met voorgaande jaren, waar de leeftijden jonger waren, is goed nieuws. "Dit is onder controle door het werk dat we hebben gedaan met projecten op scholen zoals Biba Amor en andere instanties die ook naar scholen gaan." merkte Goeloe op.

Daarom legde hij uit dat ze een project hebben voor kinderen van de vijfde en zesde klas waarin de kinderen worden begeleid om hun lichaam te verzorgen en ook worden opgeleid om hun lichaam te respecteren. Sinds vorig jaar hebben de DPS-scholen ook dit project samen met het Biba Amor-project, wat betekent dat elke school op Aruba een maatschappelijk werker heeft die inhoudt dat als een kind op jonge leeftijd zwanger raakt, ze begeleiding krijgen voor zowel het kind als de volwassene.

Goeloe gaf ook aan dat er veel problemen zijn met de kinderen wat betreft taalontwikkeling, taalproblemen en spraak, waarvan ze sinds vorig jaar weten dat dit een probleem is waar Aruba mee te maken heeft en dat ze als WGK samen met FEPOH hebben gepleit voor logopedisten, zodat meer mensen hulp kunnen krijgen via de AZV en dit is nu mogelijk.

Wat betreft het gehoor van de kinderen, zei Goeloe dat dat goed is, maar ze hebben gemerkt dat wanneer ze de kinderen testen, er iets meer kinderen zijn met gehoorproblemen en wanneer ze twee keer hebben gemeten, bleek het voldoende te zijn, vergeleken met voorgaande jaren is er een klein verschil in dat gedeelte van het gehoor "maar ons team, samen met FEPOH en alle partners in het ziekenhuis, monitort deze gevallen, van alle kinderen met gehoorproblemen en helpt onmiddellijk." bevestigde Goeloe.

Waarom worden er zo weinig kinderen geboren…?

In onze editie van afgelopen woensdag is een artikel verschenen over de grote afname van het aantal kinderen dat momenteel op Aruba ter wereld komt. Deze terugval in het aantal geboorten is een verschijnsel waar onze redactie al eerder aandacht aan heeft geschonken. Dit thema kwam onder andere in onze edities van 17 juli 2023 en 19 oktober 2023 ter sprake, waarbij werd geconstateerd dat het geboortecijfer aan het dalen was tot het niveau van het sterftecijfer.

Nog eerder, in februari 2020, hadden wij ook al aandacht geschonken aan het fenomeen, naar aanleiding van een interview met de directeur van de Sociale Verzekeringsbank. De situatie is nu dramatischer dan vier jaar geleden, om diverse redenen, daar onze samenleving al geen natuurlijke groei meer kent en zelfs in een permanente negatieve groei zou kunnen belanden als het niveau van geboorten blijft dalen. Er zijn nu ook cijfers die dit laatste aangeven.

Om de ontwikkelingen van de laatste jaren samen te vatten, 2021 was het laatste jaar dat het niveau van minstens duizend geboorten nog werd bereikt; daarna ging het snel naar beneden. In 2022 werden 915 geboorten geregistreerd en in 2023 zelfs 856, terwijl in dit laatst vermelde jaar 814 personen overleden. Wat we nog niet in publicaties hebben zien verschijnen is het geboortecijfer voor het eerste kwartaal van 2024; het gaat hier om slechts 162 gevallen. Een projectie voor heel 2024, ervan uitgaande dat we geen drastische verschillen zullen zien in de resterende kwartalen, zou dan voor 2024 een geboortecijfer opleveren van om en nabij de 700… Kijken we naar de sterftecijfers voor diezelfde periode, dan zien we dat het 217 gevallen betrof, zodat we uit kunnen gaan van ongeveer 850 sterftegevallen in 2024, een negatieve natuurlijke groei van 150…

De hamvraag is hier natuurlijk wat we hiermee aan moeten. Om te beginnen zouden we dan ons commentaar van 27 februari 2020 gedeeltelijk willen terughalen: "Wat ons vooral zorgen baart is dat het bijna altijd de andere belanghebbenden zijn die hun aandacht en bezorgdheid over dit thema etaleren, maar bijna nooit de bewindslieden en de volksvertegenwoordigers, die uiteindelijk verantwoordelijk zijn om het beleid hiervoor vast te stellen. Zodat al deze signalen, hoe goed bedoeld ook, in een soort vacuüm terechtkomen, zonder concreet antwoord over hoe voortaan wordt opgetreden om de effecten te bestrijden die deze demografische ontwikkelingen met zich meebrengen."

In de zaak die deze week speelt zien we hetzelfde fenomeen: een instelling zoals het Wit Gele Kruis brengt hun verontrusting naar voren, zoals anderen in het recente verleden, maar we horen absoluut niets van regering noch volksvertegenwoordiging. Is dit probleem dan niet politiek interessant genoeg, of is het misschien zo dat men het thema niet aanroert omdat men toch geen idee heeft wat ermee te doen? We kunnen niet gaan zitten wachten totdat men eindelijk eens iets gaat doen met dit urgente probleem, dat ook nog eens verschillende ministeries raakt. Bijvoorbeeld, hebben wij ooit gehoord van een discussie over het effect dat zoveel minder geboorten kan hebben op ons onderwijs? Hoewel de grote daling in het geboortecijfer pas de laatste jaren heeft plaatsgevonden, zoals eerder aangegeven, heeft de dalende tendens in eerdere jaren, van ca. 1300 tot ca. 1000 geboorten, al tot gevolg gehad dat al behoorlijk minder kinderen in het basisonderwijs terechtkwamen. Bijvoorbeeld, gedurende het schooljaar 2015/2016 hadden de basisscholen samen 8996 leerlingen, terwijl het schooljaar 2020/2021 maar 8283 leerlingen telde: in 5 jaar tijd 713 kinderen minder om naar school te gaan.

Aan 25 kinderen per klas zijn dat al gauw 28 klassen die er niet meer zijn… Horen we enig officieel commentaar, nota bene op basis van hun eigen cijfers? Horen we enig commentaar over wat dit kan betekenen voor sommige scholen die klassen moeten sluiten of zelfs helemaal dicht moeten? Hoe een goede verdeling van leerlingen kan worden bewerkstelligd, zodat kinderen een school kunnen vinden op redelijke afstand van hun woonplaats? Of vindt men eigenlijk dat dit ons niet aangaat?

Maar goed, nu naar de vraag die in de titel van dit commentaar staat: waarom worden er zo weinig kinderen geboren? Het betreft natuurlijk een verschijnsel dat zich in veel ontwikkelde landen voordoet, vooral waar de economische situatie jonge stellen ertoe brengt om het krijgen van kinderen uit te stellen. Dat speelt bij ons ook een rol maar het gaat hand in hand met de grote schaarste aan adequate woningen voor jonge gezinnen, die grotendeels in kleine appartementen wonen en daarnaast ook niet een grotere meer geschikte woning kunnen ambiëren omdat hun inkomen niet toereikend is om een dure huurwoning te betalen, laat staan in aanmerking te komen voor een hypotheek. En wat zien we dan nu? Dat de overheid zich concentreert op woningen die kunnen worden verkocht aan de groep meer welgestelden die zich dit kunnen veroorloven, maar men is kennelijk vergeten dat er een verantwoordelijkheid bestaat in de zorg voor volkshuisvesting, met name voor de grote groep die niet zelf kunnen bouwen. Het probleem is dat niet alleen de huidige regering, maar in het algemeen een groot deel van onze politici, als men het moet gaan hebben over dit thema en het voorstellen van oplossingen, dat men dan niets wil of kan bieden.

Dit omdat men wellicht stilzwijgend al heeft gekozen voor de 'demografische oplossing' van een toevloed van buitenlandse werknemers, om het probleem van de schaarste aan arbeid op te lossen, waarbij tegelijkertijd het probleem van te weinig geboorten wordt 'meegenomen'. Het devies lijkt: "Wat we niet in huis hebben, dat importeren we toch…?"

Drie parlementariërs vragen om openbare vergadering met ministers Glenbert Croes en Ursell Arends

Terwijl leden van het parlement van Aruba momenteel in Nederland zijn voor de Interparlementaire Koninkrijksconferentie (IPKO) in Den Haag, zijn er gisteren twee brieven uitgegaan met het verzoek om een openbare vergadering met minister van Integratie Glenbert Croes en minister van Integriteit Ursell Arends.

Onafhankelijk parlementariër Gerlien Croes heeft gisteren aangekondigd dat zij samen met parlementariërs Ryçond Santos do Nascimento en Miguel Mansur van de partij Accion21 twee brieven hebben gestuurd aan de voorzitter van het parlement van Aruba, Edgard Vrolijk, om twee openbare vergaderingen aan te vragen: één met minister van Integratie Glenbert Croes en een andere met minister van Integriteit Ursell Arends over de gebeurtenissen van afgelopen week met betrekking tot gerechtelijke onderzoeken in verschillende zaken, maar ook bij DIMAS en zelfs bij het Bestuurskantoor.

"Aangezien de minister verantwoording moet afleggen over alles wat er onder zijn leiding gebeurt binnen de officiële organisatie en moet zorgen voor de promotie van bestuurlijke integriteit, corruptiepreventie en het goed functioneren van de rechtsstaat (wat ook afhankelijk is van de integriteit van politieke machten), willen Gerlien Croes, onafhankelijk lid, de fractie Accion21 en onafhankelijk lid Dr. Ryçond Santos do Nascimento de verantwoordelijke minister, minister Glenbert Croes, zo snel mogelijk uitnodigen voor een openbare vergadering om de inspanningen van de minister te verklaren om schendingen van de integriteit binnen zijn ministerie te voorkomen, wat de agenda van de dag zal zijn," aldus een van de brieven.

Evenzo wordt opgemerkt dat minister Arends verantwoordelijk is voor het bevorderen en garanderen van bestuurlijke integriteit binnen het overheidsapparaat en dat het Bureau Integriteit Aruba (BIA) afhankelijk is van zijn ministerie.

Vorige week uitte parlementariër Gerlien Croes haar mening over minister Glenbert Croes, die momenteel op dienstreis is, zoals hij zelf meldde op zijn Facebook-pagina.

Parlementariër Gerlien Croes bracht het punt naar voren met betrekking tot de ministeriële verantwoordelijkheid voor het recente onderzoek dat de Landsrecherche onder leiding van een commissaris en het Openbaar Ministerie is gestart, genaamd "Portulaca", over mogelijke corruptie en andere strafbare feiten met betrekking tot de afgifte van verblijfsvergunningen tussen 2020 en 2022.

Croes stelde minister Glenbert Croes, die verantwoordelijk is voor deze portefeuille en vorige week naar Zwitserland en Spanje reisde tot 20 juni, ter discussie, maar "terwijl het vuur aan de schenen van het huis staat, reist de huiseigenaar vandaag laat naar Zwitserland en Spanje tot 20 juni."

Minister Ursell Arends kondigt verandering en tijdelijk beheer van watersportbeleid aan

Alle aanvragen voor nieuwe vergunningen opgeschort tot nader order

Gisterenmorgen tijdens een persconferentie heeft de minister van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken, Ursell Arends, uitleg gegeven over de wijzigingen die van kracht zijn geworden voor het watersportbeleid.

Minister Arends legde uit dat op 28 mei jl. de Raad van Ministers het tijdelijke beheer voor watersportvergunningen, bekend als artikel 18, heeft goedgekeurd, dat van kracht is sinds 1 juni 2024.

Dit tijdelijke beheer is vastgesteld op basis van adviezen van de Directie Scheepvaart, aanbevelingen van de beach policy commissie, met deelname van DIP, DOW, Warda Costa, Polis Maritimo, ATA en AHATA.

De minister gaf aan dat alle partners het erover eens zijn dat deze wet een volledige herziening nodig had en hebben wijzigingen aangebracht in het beheer van wateractiviteiten volgens de artikelen 18 en 21 van de Landsverordening betreffende de openbare wateren en zee.

Minister Arends benadrukte dat er jarenlang veel klachten zijn geweest over de 'hot zone' van wateractiviteiten, waar de situatie zodanig is geworden dat de veiligheid niet meer gegarandeerd kon worden. In de afgelopen jaren hebben incidenten plaatsgevonden met verwoestende gevolgen, die Aruba in een delicate internationale situatie hebben gebracht.

Na het tragische incident waarbij een jonge toeriste haar leven verloor in zee na een ongeval, werd de norm en de standaarden waaronder watersportoperators momenteel opereren ter discussie gesteld.

"Om Aruba's reputatie te behouden en de veiligheid van iedereen die van de zee geniet te garanderen, was herbeoordeling van het beheer noodzakelijk," benadrukte hij.

De minister legde uit dat in april 2022 een tijdelijke stop werd gezet op de aanvragen voor watersportvergunningen en dat er een onderzoek werd uitgevoerd naar de huidige situatie. Zowel op milieugebied als op veiligheidsgebied, naast de studie naar draagkracht, duurzaamheid en levensvatbaarheid van de sector.

Aangezien dit veel tijd in beslag neemt en het niet de bedoeling is van de regering om de bestaande bedrijven te schaden, benadrukte hij dat zij besloten hebben een tijdelijk beheer in te voeren terwijl de studie naar de duurzaamheid en levensvatbaarheid van deze sector wordt afgerond.

"Na veel vergaderingen, discussies en adviezen raakt het nieuwe beheer de vergunning van een bedrijf dat wateractiviteiten aanbiedt. De wijzigingen in het watersportbeleid zijn een gezamenlijke inspanning van de visie van de regering samen met de Directie Scheepvaart, DIP, DOW, KPA, Warda Costa, ATA en AHATA en andere verantwoordelijke stakeholders om te zorgen voor naleving van deze regels," gaf hij aan.

Minister Arends verklaarde dat er beslissingen zijn genomen met betrekking tot verzoeken voor nieuwe vergunningen of vervanging van boten en/of uitbreiding van vergunningen voor het vervoer van betalende passagiers of tegen betaling beschikbaar stellen volgens artikel 18 van de Landsbesluit Openbare Wateren en Stranden.

De minister ging verder met uitleggen dat het watersportbeleid zich richt op drie hoofdgebieden: vervanging, uitbreiding en veiligheid.

Wat betreft vervanging, meldde hij dat alle aanvragen voor nieuwe vergunningen zijn opgeschort tot nader order, terwijl het noodzakelijke onderzoek in de maritieme sector wordt afgerond. Verzoeken die vóór 1 januari 2024 zijn ingediend om een boot te vervangen, worden correct verwerkt. Hij voegde eraan toe dat als een bedrijf een boot wil vervangen door een vergelijkbaar exemplaar, de Directie Scheepvaart de noodzakelijke inventarisatie zal uitvoeren en vervolgens zal werken aan de vereiste administratieve aanpassingen volgens de geldende procedures en voorschriften.

Wat betreft uitbreiding, gaf hij aan dat uitbreidingsvormen onder meer de uitbreiding van wateractiviteiten, het vergroten van het aantal beschikbare boten of de uitbreiding van het werkgebied van het bedrijf omvatten, of het willen opereren binnen een nieuw gebied.

Hij legde uit dat verzoeken voor uitbreiding die vóór 1 januari 2024 zijn ingediend, correct zullen worden verwerkt. Bedrijven die van plan zijn alleen bootexcursies voor snorkelen, duiken of vistochten aan te bieden, kunnen in aanmerking komen voor uitbreiding van hun vergunning door een boot aan hun operatie toe te voegen, mits zij aan alle wettelijke vereisten voldoen.

Minister Arends benadrukte dat een bedrijf zijn vergunning kan uitbreiden door maximaal één extra boot toe te voegen. Daarnaast moet de persoon wiens naam op de vergunning staat, elke keer dat hij de boot exploiteert, een aansprakelijkheidsverzekering afsluiten volgens artikel 19 van de Landsbesluit Openbare Wateren en Stranden. Deze verzekering moet in alle gevallen ook aan de Directie Scheepvaart worden overhandigd.

Met betrekking tot veiligheid legde de minister uit dat vanaf 1 januari 2025 alle commerciële boten voor wateractiviteiten uitgerust moeten zijn met een propellerguard. Hij voegde eraan toe dat voor wateractiviteiten waarbij passagiers over zee worden vervoerd door een boot, ook een tweede persoon van het watersportbedrijf aan boord moet zijn voor veiligheidsredenen. Deze persoon staat bekend als de observator, co-piloot of spotter, die de deelnemers aan de wateractiviteit superviseert en de communicatie tussen de deelnemers en de piloot regelt met behulp van handmatige signalen.

Minister Arends voegde eraan toe dat een ander belangrijk aspect met betrekking tot duurzaamheid en extra veiligheidseisen is dat het verboden is om boten of andere voorwerpen zonder boei vast te maken aan de boeien in de jachthavens die zijn gezonken. Hij benadrukte dat schade is veroorzaakt, onder andere aan de bekende Antillaanse steiger, omdat boten daar voortdurend zijn vastgebonden. Het is ook niet toegestaan om aan koralen of boeien die zijn gemarkeerd in de gebieden waar mensen aan land gaan, vast te maken.

"Deze wijzigingen zijn essentieel om de veiligheid en duurzaamheid van wateractiviteiten op Aruba te waarborgen. We geloven dat deze veranderingen de ervaring zowel voor de inwoners als voor de toeristen zullen verbeteren door de hoge normen voor veiligheid en milieubescherming te handhaven," benadrukte de minister.

Lichaam gevonden in verlaten gebouw op Berg Altena, onderzoek naar doodsoorzaak gaande

(CuraçaoChronicle) – Gistermiddag laat werd een levenloos lichaam ontdekt in een verlaten gebouw op Berg Altena, zo meldde de politie.

Een voorbijganger zag een man liggen, roerloos te midden van een stapel puin in het verlaten gebouw. Toen de man niet reageerde, werd de politie ingeschakeld. Ze arriveerden snel en vonden de man, gekleed in spijkerbroek en sneakers, liggend op zijn buik te midden van het afval. Naast hem lag een oud matras, wat erop wijst dat de man er mogelijk op had geslapen.

Autoriteiten riepen onmiddellijk andere specialisten op, waaronder een politiearts, een patholoog en het Forensisch Team, die ter plaatse arriveerden om het onderzoek te starten. Op het eerste gezicht waren er geen tekenen van kwaad opzet, maar het onderzoek loopt om de doodsoorzaak van de man vast te stellen.

Rechter: Minister Charles Cooper moet kritiek tolereren

(CuraçaoChronicle) – MFK Minister Charles Cooper van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) moet kritiek kunnen verdragen. Publieke figuren zoals hij worden vaak geconfronteerd met scherpe kritiek en harde woorden, die vallen onder het recht op vrije meningsuiting, een hoeksteen van de democratische samenleving.

Dit is de essentie van de uitspraak na een kort geding dat de minister had aangespannen tegen Elvis De Andrade van Union i Progreso (UP). Het juridische geschil ontstond naar aanleiding van een video op de Facebook-pagina van UP die Cooper beledigend en bedreigend vond.

De Andrade beschuldigde de minister van corruptie en seksueel wangedrag en verklaarde op Facebook dat Cooper klaar moest zijn om zijn wapen te gebruiken omdat hij "oorlog" tegen hem zou voeren. De Andrade plaatste ook een afbeelding van een schietdoel met kogelgaten op sociale media.

De rechter besloot dat De Andrade de video niet meer openbaar mag delen op welke toegankelijke manier dan ook. Als hij dit toch doet, riskeert hij een boete van vijfduizend gulden per dag, met een maximum van honderdduizend gulden.

Coopers verzoek om De Andrade te verbieden na het vonnis inflammatoire, gewelddadige of lasterlijke verklaringen over hem te maken, werd echter afgewezen.

Hoewel bedreigingen verboden zijn en Cooper niet lichtvaardig onderworpen mag worden aan beschuldigingen, concludeerde de rechter dat de uitspraken van De Andrade binnen de grenzen vallen van toelaatbare kritiek. De opmerkingen waren niet zo ernstig dat ze boven aanvaardbare grenzen uitstegen.

Dergelijke uitspraken kunnen soms kwetsend of schokkend zijn, maar dit hoort bij het publieke ambt.

Toekomstige verklaringen van De Andrade kunnen niet vooraf worden beoordeeld omdat de inhoud nog niet bekend is. Daarom werd het verzoek om De Andrade te verbieden na het vonnis inflammatoire, gewelddadige of lasterlijke verklaringen over Cooper te maken op zijn Facebook-pagina, de UP-pagina of elders, afgewezen.

Cooper heeft de beslissing van de rechtbank op zijn Facebook-pagina geplaatst. Hij merkte op dat "Elvis de Andrade is veroordeeld in de zaak die hij heeft aangespannen."

PM schetst opties en prijskaartjes om energiecrisis op te lossen

Vraagt hulp aan Wereldbank en Nederlandse overheid

(TheDailyHerald) – St. Maarten premier Dr. Luc Mercelina heeft op woensdag een duidelijker en gedetailleerder inzicht gegeven in de verschillende opties die worden overwogen om de huidige energiecrisis in het land aan te pakken.

Hij heeft ook voorlopige cijfers verstrekt over wat de verschillende opties naar verwachting zullen kosten en aangegeven dat hij brieven heeft gestuurd naar zowel de Wereldbank als de Nederlandse regering om hulp te vragen bij het financieren van de oplossingen die worden nagestreefd voor St. Maarten.

De regering onderzoekt ook de Kapitaaluitgaven (Capex) van 2024 als een mogelijke financieringsbron en voert momenteel gesprekken met een consortium dat investeerders en commerciële banken omvat.

Minister van Financiën Marinka Gumbs zei vorige week tijdens een persconferentie dat de Capex-fondsen niet kunnen worden gebruikt voor andere dan de kapitaalprojecten die ze bedoeld zijn te financieren, en dat het omleiden van de fondsen voor andere doeleinden de voorwaarden van de financieringsovereenkomst zou schenden en toekomstige financieringsmogelijkheden in gevaar zou kunnen brengen.

Opties Mercelina zei dat de regering moet zoeken naar onmiddellijke oplossingen die binnen de komende zes maanden kunnen worden gerealiseerd, evenals kortetermijnoplossingen die direct moeten beginnen maar pas over zes maanden effectief worden en gedurende de komende 24 maanden voortduren, wanneer de langetermijnoplossing, waarvan de planning nu begint, zal worden geïmplementeerd. Hij zei dat de regering rondkijkt naar opties en oplossingen.

De eerste oplossing is gecontaineriseerde generatoren. "Er zijn twee opties voor deze zoektocht naar generatorcontainers. De eerste is de optie om gewoon de container te huren - huur die containers, ze komen naar het eiland, je betaalt een maandelijkse vergoeding. Daarbovenop komen de brandstofkosten ... en na de periode dat je een contract had met dit bedrijf, worden de containers teruggehaald en verlaten ze het eiland," vertelde Mercelina aan verslaggevers.

De tweede optie is het leasen-om-te-eigen van gecontaineriseerde generatoren. "Dat is een tweede optie waar we naar kijken en we zijn al vrij ver gevorderd in het analyseren van de opties die we hebben." De derde optie is het huren van een energieboot (power barge). Hij zei dat er twee barges zijn in de Dominicaanse Republiek, een in Guyana en een in Brazilië. "Dus, we onderhandelen met de bedrijven die deze boten in de buurt hebben om te zien hoe we een overeenkomst met hen kunnen sluiten."

De vierde optie is het combineren van de energieboot met de huur van een gecontaineriseerde generator en de vijfde optie is het combineren van de lease-om-te-eigen gecontaineriseerde generator met de energieboot.

Mercelina legde uit dat er financiën nodig zijn niet alleen voor de korte termijn en onmiddellijke opties (gecontaineriseerde generatoren en/of de energieboot), maar ook voor de langetermijnoptie, namelijk het verkrijgen van drie generatoren, waarvan GEBE vorige week zei dat ze tussen de US $30 miljoen en $45 miljoen zouden kosten, om de generatoren die hun levensduur van 30 jaar hebben overschreden te vervangen. Er moet ook rekening worden gehouden met de kosten voor het visieplan van het land voor hernieuwbare en groene energie en voor investeringen in de herstructurering van de infrastructuur van de energiecentrale.

"Je kunt niet zomaar drie enorme, dure dieselgeneratoren bestellen en de centrale laten zoals hij is en je hebt niet de infrastructuur met beveiliging om ervoor te zorgen dat je deze zeer dure eenheden goed behandelt, om ervoor te zorgen dat ze ook een respectabele levensduur hebben," zei Mercelina. "Daarnaast kijken we ook naar de mogelijkheid om een brandstofopslagplaats te bouwen om ook duurzaamheid te bieden in de nabije toekomst."

Hij zei dat de verschillende stadia van herstel parallel aan elkaar verlopen. "Het is niet het ene dat het andere opvolgt. Dus, je financiële pakket voorbereidingsplan moet heel sterk zijn om alle vijf tot zes pijlers aan te pakken die ik zojuist heb genoemd. Het is niet zo dat je nu alleen geld nodig hebt voor generatoren [en] containers, nee, je hebt nu geld om vooruit te beginnen en dit over twee jaar te laten doorgaan."